

Helsingin kaupunki

Talousarvio 2012

Kaupungin-
johtajan
talousarvio-
ehdotuksen
tiivistelmä

**Maltillisella menokasvulla
laadukkaat palvelut**

**Peruskorjauksilla huolehditaan
kiinteistökannasta**

**Investoinnit
edellyttävät lainanottoa**

Käsittelyaikataulu

Helsingin kaupungin vuoden 2012 talousarvioehdotus ja vuosien 2012–2014 taloussuunnitelmaehdotus

Lokakuu 2011

pe 7.10.	klo 11.00	Kaupunginjohtaja esittelee talousarvioehdotuksen tiedotusvälineille.
	klo 12.00	Kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston jäsenille jaetaan talousarvioehdotus ja kaupunginvaltuutettujen tekemät talousarvioaloitteet. Talousarvioaineisto julkaistaan kaupungin internet-sivuilla www.hel.fi/talousarvio .
ma 10.10.	klo 12.00	Kaupunginjohtaja esittelee talousarvioehdotuksen kaupungin henkilöstötoimikunnalle .
	klo 16.00	Kaupunginjohtaja esittelee talousarvioehdotuksen kaupunginhallitukselle .
ma 24.10.	klo 16.00	Kaupunginhallitus käsittelee talousarvioehdotusta ja aloitteita.

Marraskuu 2011

pe 4.11.		Kaupunginvaltuustolle jaetaan kaupunginhallituksen talousarvioehdotus ja aloitteet sekä valtuuston kokouksen esityslistateksti.
ke 9.11.	klo 15.00*	Kaupunginvaltuusto kokoontuu ja käsittelee talousarvioehdotusta ja aloitteita ensimmäisen kerran. Kaupunginvaltuuston ryhmät pitävät puheenvuoronsa.
ke 16.11.	klo 16.00*	Kaupunginvaltuusto käsittelee talousarvioehdotusta ja aloitteita toisen kerran. Kaupunginvaltuusto päättää kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosentit ja hyväksyy vuoden 2012 talousarvion.

* Kokouksia pääsee seuraamaan kaupunginvaltuuston istuntosalin lehterille, sisäänkäynti Sofiankatu 3. Kaupunginvaltuuston kokouksia voi myös seurata suorana lähetyksenä: www.helsinkikanava.fi.

Helsingin vuoden 2012 talousarvioehdotuksen tiivistelmä

Tiivistelmässä esitellään vuoden 2012 talousarvion keskeisimmät kohdat ja kaupungin toiminnoissa tapahtuvat muutokset. Aluksi esitetään kaupungin taloustilannetta kuvaavia lukuja sekä kehityslinjoja. Seuraavaksi kuvataan toimialojen keskeisimmät määrärahamuutokset vuonna 2012. Lopuksi esitellään kaupungin merkittävimpiä investointeja vuosina 2012–2014.

Sisällys

Käsittelyaikataulu 2

Helsinki sopeutuu taloustilanteen muutoksiin 5

Väestö 5

Talouden tasapainoa

tavoitellaan pitkäjänteisesti 6

Verotulojen kasvu jää niukaksi vuonna 2012 10

Valtionosuudet eivät kasva 11

Helsingin strategiaohjelma 2009–2012 12

Ilmastomuutokseen vaikutetaan energiansäästöä tehostamalla 14

Työllisyys 14

Henkilöstöpolitiikan haasteet 15

Kaupunginjohtajan toimiala 15

Rakennus- ja ympäristötoimi 19

Sosiaali- ja terveystoimi 22

Sivistys- ja henkilöstötoimi 24

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi 28

Kaupunki investoi uusiin alueisiin 31

Kartat

Kaupungin aluerakentamiskohteet 37

Merkittävät liikenneväylä-, puisto-, esirakentamis- ja rantarakennehankkeet vuonna 2012 40

Merkittävät toimitila- ja liikuntapaikkahankkeet vuonna 2012 42

Yhteystiedot lisätietoja varten [takakansi](#)

Kannen kuvissa:

Alppikylään rakennetaan runsaasti kaupunkipientaloja. Alppikylä sijaitsee Lahden-väylän varressa Malmin lentokentän ja Tattarisuon vieressä.

Malmin sairaala on kaupungin suurin talonrakennushanke 2009-2014. Rakentamiskustannukset ovat noin 91 miljoonaa euroa. Uudisrakennuksen rakentaminen on hyvässä vauhdissa.

Helsinki-päivän konsertti Suvilahdessa, Kalasatamassa kesäkuussa 2011.

Talousarvio-
aineisto
internetissä:
[www.hel.fi/
talousarvio](http://www.hel.fi/talousarvio)

KUVA © PERTTI INSONEN

Helsinki sopeutuu taloustilanteen muutoksiin

Meneillään oleva kansainvälinen talouskriisi antaa hyvin epävarmoja talousnäkymiä vuosien 2012–2014 taloussuunnitelman pohjaksi. Valtiovarainministeriö ennusti kesäkuussa 2011 kansantalouden kasvuksi 2,8 % vuodelle 2012, mutta laski ennustettaan jo syyskuun alkupuolella 1,8 %:iin. Monet ennustelaitokset ovat vetäneet ennusteitaan selvästi alaspäin elo-syyskuun aikana. Pahimmissa ennusteissa povataan jopa tuotannon laskua. Useat mittarit ovat syyskuun aikana kertoneet rahoitusmarkkinoiden kasvavasta epävarmuudesta ja tämä saattaa entisestään heikentää talousnäkymiä nopeallakin aikataululla.

Suomen bruttokansantuote supistui –8,2 % vuonna 2009. Talous on elpynyt vuosina 2010–2011 tästä jyrkästä pudotuksesta, mutta vuoden 2008 tuotannon tasoa ei ole vielä saavutettu. Vuosien 2008–2009 talouskriisin aiheuttama vaje julkisen talouden tasapainoon oli niin syvä, että hallitusohjelmassa sovitut menoleikkaukset eivät välttämättä riitä oikaisemaan julkisen talouden alijäämää. Hallituksen vuoden 2012 talousarvioehdotuksen mukaan valtion nettolainanoton määrä tasaantuu, mutta esitetyt menoleikkaukset eivät vielä näytä kääntävän lainakannan kasvuprosenttia pienemmäksi eivätkä myöskään pysäytä lainakannan kasvua.

Hallituksen talousarvioehdotuksessa esitetään 631 miljoonan euron valtionosuusleikkauksia koko maan tasolla vuodelle 2012. Valtionosuusleikkaus on osa valtion talouden tasapainottamista, jolla tavoitellaan julkisen talouden alijäämän pienentämistä. Kyseinen leikkaus tarkoittaa noin 70 miljoonan euron tulonmenetystä Helsingille vuonna 2012. Uusimpien talousennusteiden mukaan hallitusohjelmassa sovitut menoleikkaukset eivät olisi riittäviä tavoiteltaessa julkisen talouden nykyistä parempaa tasapainoa.

Kuntien verotulojen kasvuvauhti seuraa bruttokansantuotteen kasvuvauhtia. Taloustilanteen heikentyminen näkyy työllisyyskehityksessä viiveellä. Jos työllisyystilanne heikkenee, kunnallisverotulojen kasvu saattaa jäädä hyvin alhaiseksi vuonna 2012. Kehitykseen vaikuttaa ennen kaikkea tuleva työllisten määrän kehitys sekä tulevan työmarkkinakerroksen palkankorotustaso. Yhteisöveron osalta epävarmuus rahoitusmarkkinoilla vaikeuttaa arvioiden tekemistä yritysten tuloksentekokyvystä.

Veropohjan kehityksen epävarmuuden lisäksi kuntien saama osuus yhteisöveron tuotosta laskee hallituksen talousarvioehdotuksen mukaan viisi prosenttiyksikköä eli vajaat 16 % vuoden 2011 tasosta. Helsingin yhteisöverokertymän ennakoidaan joka tapauksessa jäävän vuonna 2012 kuluvan vuoden tasoa pienemmäksi.

Väestö

Helsingin väestönkasvu on koostunut viime vuosina suurelta osin maahanmuutosta sekä kaupungissa jo asuvan ulkomaalaistaustaisen väestön määrän kasvusta. Viime vuonna kaupungin väestö kasvoi 5 119 henkilöllä. Vuonna 2009 kaupungin väkiluku kasvoi 6 700 asukkaalla. Silloin muuttovoitto lisäsi väestöä lähes 3 600 asukkaalla. Syntyneiden määrä kasvoi edellisvuodesta kahdella sadalla, ja luonnollisen väestönkasvun osuus kasvusta oli 1 600 henkeä. Helsingin väestön määrä kasvoi erityisesti siksi, että poismuutto kaupungista väheni. Kun vuosina 2000–2008 Helsinki menetti muuttotappiona keskimäärin lähes 4 000 henkeä vuodessa seudun muihin kuntiin, kahtena viime vuonna muuttotappio on ollut vähäisempää. Vuonna 2010 muuttotappio oli 2 400 henkeä. Muiden kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien henkilöiden määrä on kasvanut viime vuosikymmenten aikana merkittävästi. Vuodesta 2005 lähtien vieraskielisen väestön määrän kasvu on entisestään nopeutunut. Nyt lähes 11 prosenttia helsinkiläisistä on vieraskielisiä.

Helsingin uuden väestöennusteen mukaan kaupungin väkiluku kasvaa 600 000 henkeen vuoteen 2014 mennessä ja 650 000 asukkaan raja saavutetaan vuonna 2025. Päivähoitoi-

Lapsia leikkimässä päiväkoti Auringonpilkun pihalla Vuosaaren Aurinkolahdessa.

Taloudellinen tilanne on epävakaa.

Vieraskielisen väestön määrän kasvu on nopeutunut.

käisten määrän ennustetaan kasvavan lähivuosina 600–700 lapsella vuodessa. Sen sijaan peruskouluikäisten määrä laskee vielä vuoteen 2014 saakka. Suurten ikäluokkien siirtyminen eläkeikään alkoi 2010 ja yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa 2010-luvulla nopeasti. Eläkeikäisten määrän ennustetaan olevan jo kolmanneksen nykyistä suurempi vuonna 2020.

Talouden tasapainoa tavoitellaan pitkäjänteisesti

Kaupunginvaltuuston 29.4.2009 hyväksymän strategiaohjelman mukaisesti kaupungin toimintamenot tulee sopeuttaa käytettävissä oleviin tuloihin. Kaupungin strategian talouden tasapainoa koskevia tavoitteita ovat:

- palvelutuotannon menot asiakasta kohden nousevat kor-keintaan kustannustason nousua vastaavasti,
- asiakas- ja palvelukohtaisia yksikköhintoja pienennetään ja
- tilakustannusten osuutta palvelujen kustannuksista pienennetään.

Kaupungin strategian mukaan kaikkien toimialojen on esitettävä keinot näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi kaikkien hallintokuntien yhteisenä tavoitteena on toimitilaverkon tehostaminen ja tuottavuuden lisääminen.

Toteutuneen kehityksen valossa kaupungin palvelutuotannon menot asukasta kohden kasvoivat strategiakauden kahtena ensimmäisenä vuonna nopeammin kuin yleinen kustannustaso. Tämän jälkeen toimintamenojen kasvua on saatu hillittyä, mutta talouden tasapainotavoitteen saavuttaminen vuoden 2012 loppuun mennessä on epävarmaa ja riippuu vuosien 2011–2012 menokehityksestä.

Epävarmat talousnäkymät tuovat vuosien 2012–2014 taloussuunnitelmaan erityisen haasteen. Vuosien 2009 ja 2010 heikko verotulokehitys vaikuttaa edelleen kaupungin rahoitukselliseen tasapainoon. Viimeisimmän ennusteen mukaan emokaupungin menokasvun ilman liikelaitoksia tarkasteltuna arvioidaan vuonna 2011 olevan noin 3,2%. Verrattuna edellisvuoden kasvuprosenttiin 3,8% tai vuoden 2009 kasvuprosenttiin 6,5%, kehitys on oikeansuuntainen.

Helsingin Energian kertyneistä ylijäämistä on voitu vuosina 2007–2010 siirtää kaupungin ydintoimintojen rahoittamiseen ylimääräisten tuloutusten kautta keskimäärin 200 miljoonaa euroa vuodessa. Tämä vastaa hieman alle kahden kunnallisveroprosenttiyksikön tuottoa. Ilman näitä siirtoja kaupungin talous ei olisi hyvinäkään vuosina tasapainossa.

Helsingin Energian päästötavoitteiden toteuttaminen, sähkömarkkinoiden muutokset sekä lainsäädännön mahdollisesti aiheuttamat organisaatiomuutostarpeet aiheuttavat sen, että Helsingin Energia ei voi tulevaisuudessa siirtää viime vuosien suuruisia summia kaupungin palvelutoimintojen rahoittamiseen.

Helsingissä toteutettavat uudet aluerakentamiskohteet vaativat merkittäviä investointeja. Verotulot uusilta alueilta tulevat vasta vuosien päästä, mikä lisättynä kaupungin talouden rahoitusvajeeseen lisää paineita käyttömenojen kasvun hillitsemiselle.

Vuosina 2009–2014 Helsingin lainakanta (mukaan lukien liikelaitokset) ennusteen mukaan kuitenkin kolminkertaistuu 659 miljoonasta eurosta 1 952 miljoonaan euroon. Helsingillä on taloussuunnitelmakauden 2012–2014 lopussa lainaa noin 3 200 euroa asukasta kohden.

Kaupungin kokonaisinvestointimenot laskevat vuoden 2011 talousarviosta 3,5%. Emo-kaupungin osalta investointeihin varataan noin 9% vähemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Ennustettuun vuoden 2011 investointien toteutumaan (ml. ylitysoikeudet) nähden investointeihin varataan ensi vuonna lähes viidennes vähemmän. Tämä näkyy investointien ajoituksessa. Toteutusaikatauluja on siirretty sellaisissa hankkeissa, joiden

Verotulot eivät kasva tarpeeksi, investointeja siirretään.

Helsingin kaupungin talouden tunnuslukuja	Ilman liikelaitoksia ja itsenäisinä taseyksikköinä toimivia rahastoja, sisältäen sisäiset erät			Sisältäen liiketoiminnan ja itsenäisinä taseyksikköinä toimivat rahastot		
	Käyttö 2010	Ennuste 2011	TA 2012	Käyttö 2010	Ennuste 2011	TA 2012
Vuosikate	67	176	62	388	479	333
Poistot	232	239	251	339	347	366
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	467	21	–84	694	246	85
Investoinnit	731	506	412	879	706	660
Lainakanta	906	1 027	1 212	1 171	1 374	1 639
Vuosikate, % poistoista	29 %	74 %	25 %	115 %	138 %	91 %
Investointien tulorahoitus-%	9 %	35 %	15 %	45 %	68 %	51 %

Tuloslaskelma ilman liikelaitoksia ja rahastoja	TP 2010 ¹	TA 2011	Ennuste 2011	TA 2012	TS 2013	TS 2014
	milj. €					
Toimintatulot	1 286	1 192	1 283	1 317	1 358	1 404
Toimintamenot	–4 114	–4 157	–4 230	–4 372	–4 424	–4 490
Toimintakate	–2 828	–2 965	–2 947	–3 056	–3 066	–3 085
Verotulot	2 506	2 618	2 738	2 755	2 855	2 919
Valtionosuudet	250	252	254	248	248	248
Rahoitustulot ja -menot	138	107	131	115	106	107
Vuosikate	67	12	176	62	142	188
Poistot	–232	–234	–239	–251	–253	–254
Satunnaiset tulot ja menot	598	100	81	91	92	107
Tilikauden tulos	434	–123	18	–98	–18	41
Poistoerojen muutos	1	–	–	–	–	–
Varausten muutos	30	–	–	–	–	–
Rahastojen muutos	3	19	3	15	11	13
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	467	–103	21	–84	–7	54

Tuloslaskelma sisältäen virastot, liikelaitokset ja rahastot	TP 2010 ¹	TA 2011	Ennuste 2011	TA 2012	TS 2013	TS 2014
	milj. €					
Toimintatulot	1 781	1 710	1 804	1 860	1 935	2 012
Toimintamenot	–4 215	–4 299	–4 368	–4 567	–4 643	–4 726
Toimintakate	–2 434	–2 589	–2 564	–2 707	–2 708	–2 714
Verotulot	2 506	2 618	2 738	2 755	2 855	2 919
Valtionosuudet	250	252	254	248	248	248
Rahoitustulot ja -menot	65	10	52	37	27	25
Vuosikate	388	290	479	333	421	478
Poistot	–339	–346	–347	–366	–372	–385
Satunnaiset tulot ja menot	596	100	81	91	92	107
Tilikauden tulos	645	44	213	58	141	199
Poistoerojen muutos	17	16	17	17	17	17
Varausten muutos	24	–2	–3	–5	–6	–5
Rahastojen muutos	8	19	19	15	11	13
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	694	78	246	85	163	224

1 Vuoden 2010 tilinpäätöstiedot sisältävät HSY-kaupan vaikutuksen.

Rahoituslaskelma ilman liikelaitoksia ja rahastoja		TP 2010 ¹	TA 2011	Ennuste 2011	TA 2012	TS 2013	TS 2014
milj. €							
Tulosrahoitus	Vuosikate	67	12	176	62	142	188
	Satunnaiset erät	598	100	81	91	92	107
	Tulorahoituksen korjauserät	−613	−118	−99	−106	−107	−122
Investointien rahavirta	Investointimenot	−731	−453 ²	−506	−412	−412	−445
	Rahoitusos. investointimenoihin	6	3	7	3	4	4
	Pysyvien vastaavien luovutustulot	1 042	97	73	88	88	103
Toiminnan ja investointien rahavirta		369	−359	−268	−275	−194	−165
Antolainauksen muutokset	Antolainasaamisten lisäykset	−711	−15	−80	−21	−18	−18
	Antolainasaamisten vähennykset	39	28	28	28	28	29
Lainakannan muutokset	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	351	379	200	300	200	250
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	−65	−144	−97	−115	−91	−191
Oman pääoman muutokset		−	−	−	−	−	−
Muut maksu-valmiuden muutokset	Pääoman siirto Heleniltä	200	−	200	−	−	−
Rahoituksen rahavirta		−186	248	250	193	119	70
Vaikutus maksuvalmiuteen		182	−111	−18	−82	−75	−95

Rahoituslaskelma sisältäen virastot, liikelaitokset ja rahastot		TP 2010 ¹	TA 2011	Ennuste 2011	TA 2012	TS 2013	TS 2014
milj. €							
Tulosrahoitus	Vuosikate	388	291	479	333	421	478
	Satunnaiset erät	596	100	81	91	92	107
	Tulorahoituksen korjauserät	−619	−118	−99	−106	−107	−122
Investointien rahavirta	Investointimenot	−879	−684	−706	−660	−623	−767
	Rahoitusos. investointimenoihin	12	6	7	3	4	4
	Pysyvien vastaavien luovutustulot	1 050	100	73	88	88	103
Toiminnan ja investointien rahavirta		549	−306	−164	−251	−125	−198
Antolainauksen muutokset	Antolainasaamisten lisäykset	−778	−44	−110	−32	−24	−24
	Antolainasaamisten vähennykset	86	7	46	23	23	24
Lainakannan muutokset	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	351	483	301	402	286	363
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	−70	−162	−115	−136	−117	−220
Oman pääoman muutokset		−	−	−	−	−	−
Muut maksu-valmiuden muutokset		−102	2	−	1	−2	−2
Rahoituksen rahavirta		−513	285	121	258	167	141
Vaikutus maksuvalmiuteen		36	−21	−43	7	42	−57

1 Vuoden 2010 tilinpäätöstiedot sisältävät HSYkaupan vaikutuksen.

2 Kun myönnetyt ylitysoikeudet huomioidaan, on määrärahaa käytettävissä 535 miljoonaa euroa.

Rakennus- ja ympäristötoimi
14 %, 618 milj. €

Kaupunginjohtajan toimiala
5 %, 211 milj. €

Tuet, talous- ja suunnittelukeskuksen käyttöön
10 milj. €

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi
6 %, 267 milj. €

Terveystoimi¹
25 %, 1079 milj. €

Muu sivistys- ja henkilöstötoimi
7 %, 323 milj. €

Opetusvirasto ja Metropolia AMK
14 %, 610 milj. €

Sosiaali- ja terveystoimi¹
29 %, 1251 milj. €

Käyttötalousosan menot toimialoittain	TP 2010	TA 2011	Ennuste 2011	TA 2012	TA 2012/2011 muutos	TA/ennuste muutos	TS 2013	TS 2014
milj. €								
Kaupunginjohtajan toimiala	111,1	139,0	134,7	211,0	51,7 % ¹	56,7 %	248,4	294,4
Rakennus- ja ympäristötoimi	603,4	569,1	620,9	618,1	8,6 % ²	−0,5 %	630,4	647,3
Sosiaali- ja terveystoimi	2 247,4	2 274,1	2 303,2	2 332,8	2,6 %	1,3 %	2 332,8	2 332,8
Sivistys- ja henkilöstötoimi	902,5	925,7	905,3	933,2	0,8 % ³	3,1 %	931,4	930,1
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	243,9	243,4	260,5	267,1	9,7 % ⁴	2,5 %	268,0	268,3
Käyttötalousosa yhteensä	4 108,2	4 151,3	4 224,7	4 362,1	5,1 %	3,3 %	4 410,9	4 472,9
Tuet talous- ja suunnittelukeskuksen käytettäväksi	5,5	6,2	6,2	10,2	64,5 %	64,5 %	13,2	16,8
Toimintamenot yhteensä	4 113,7	4 157,5	4 230,9	4 372,4	5,2 % ⁵	3,3 %	4 424,1	4 489,6

toteutuminen ei ole edellytyksenä suuremmille kokonaisuuksille tai joissa se muutoin on mahdollista.

Kaupungin strategiassa mainittu tavoite menojen sopeuttamisesta käytettävissä oleviin tuloihin edellyttää säästöjen aikaansaamista kaikessa kaupungin toiminnassa. Keskeisiä toimenpiteitä ovat mm. organisaation rakenteelliset uudistukset, henkilöstömäärän sopeuttaminen, toimitilaverkon tehostaminen ja sähköisen asioinnin lisääminen. Näitä kaupungin strategian painopisteitä on toteutettu koko valtuustokauden 2009–2012 ajan ja toteutus jatkuu vuoden 2012 talousarviossa.

Helsingin vuoden 2012 talousarvio lähtee siitä strategiaohjelmassa päätetystä tavoitteesta, että kaupungin toimintamenojen kasvu ei ylitä kustannustason nousua. Vuoden 2012 talousarviossa kaupungin toimintakate kasvaa ilman liikelaitoksia tarkasteltuna kasvaa 3,1 % edellisen vuoden talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan vuoden 2011 talousarvion menot ylittyvät 74 miljoonaa euroa. Kun verrataan ennustetta ja vuoden 2012 talousarviota, niin vuoden 2012 talousarvion loppusumma on 3,3 % kuluvan vuoden ennustetta suurempi.

Kuntatalouden tasapainoa kuvataan pääsääntöisesti vuosikatteella. Sillä tarkoitetaan tulojen ja menojen erotusta eli sitä osaa tuloista, joka jää käytettäväksi investointien rahoittamiseen ja lainojen lyhentämiseen. Tulorahoituksen katsotaan olevan tasapainossa, jos vuosikate kattaa poistot eli käyttöomaisuuden vuosittaisen kuluman. Silloin tunnusluku vuosikate prosenttia poistoista on vähintään 100. Tulorahoitus on heikko, jos tunnusluku

Käyttötalousosan menot toimialoittain vuonna 2012
yhteensä 4 372 miljoonaa euroa

1 Määrärahat eivät sisällä kaupunginhallituksen käyttövaroja (yht. 2,5 milj. €)

1 Koko kaupungin keskitetty palkkavaraukset sisältyy toimialan menoihin.

2 Ilman nettobudjetoitua Staraa ja HSL-kuntayhtymälle suoritettavaa maksuosuutta menot lisääntyvät 1,1 %. Staran menojen ja tulojen erotuksena syntyvä toimintakate pysyy vuoden 2011 talousarvion tasolla.

3 Ilman henkilöstökeskuksen eläkemäärärahojen tarkistamista toimialan kasvu on 1,6 %.

4 Ilman nettobudjetoituja kiinteistöviraston tilakeskusta ja asuntotuotantotoimistoa menot kasvavat 1,6 %.

5 Vuoden 2012 talousarviossa kaupungin toimintakate kasvaa ilman liikelaitoksia tarkasteltuna 3,1 % edellisen vuoden talousarvioon nähden.

Maltillisella menokasvulla edelleen laadukkaita palveluja.

jää alle sadan. Jos vuosikate on miinusmerkinen, tulorahoitus ei riitä edes varsinaisiin toimintamenoihin.

Ilman liikelaitoksia Helsingin vuosikate on 62 miljoonaa euroa vuonna 2012 ja seuraavana vuonna 142 miljoonaa euroa. Investointien tulorahoitusprosentti on vain 15 %. Liikelaitokset mukaan luettuna vuosikate kattaa poistot lähes kokonaan, mutta investointien tulorahoitusprosentti on 51 %. Tämä tarkoittaa, että investointeja rahoitetaan merkittävästi lainarahalla. Kaupungin lainakanta kasvaa 265 miljoonalla eurolla vuonna 2012.

Kaupungin suunniteltujen investointien toteuttaminen velkaantumatta kohtuuttomasti edellyttää lähitulevaisuudessa hyvin maltillista toimintamenokasvua. Taloussuunnitelma-kauden jälkimmäisten vuosien 2013 ja 2014 osalta on määrärahoissa varauduttu selkeästi kustannustason nousua pienempään toimintamenojen kasvuun.

Verotulojen kasvu jää niukaksi vuonna 2012

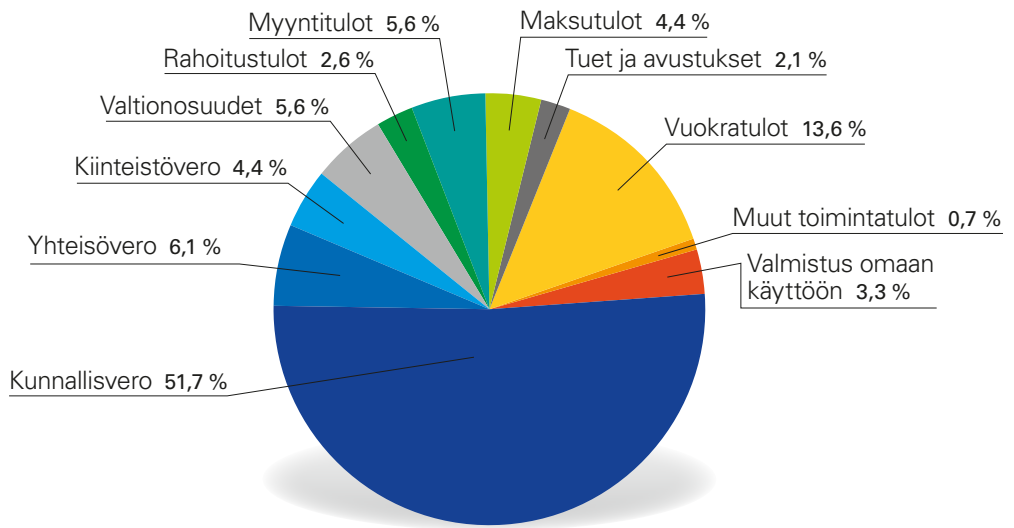
Kaupungin verotulot muodostuvat kunnallisverosta, yhteisöverosta, kiinteistöverosta ja koiraverosta. Vuonna 2012 kaupungin verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 2 755 miljoonaa euroa.

Kunnallisveron tuotoksi vuonna 2012 arvioidaan 2 290 miljoonaa euroa. Tämä on 2,3 % enemmän kuin elokuussa ennakoitu vuoden 2011 kunnallisveron tuotto. Jos ennusteet talouskasvusta vuodelle 2012 heikkenevät, vaikuttaa tämä työllisyyskehityksen kautta myös arvioon kunnallisverotuloista vuonna 2012. Keskeinen tekijä kunnallisverotulojen kasvussa on myös tulevan talven aikana sovittavat palkkaratkaisut, jotka työllisyyskehityksen ohella vaikuttavat palkkasumman kasvuun. Kolmas kunnallisveroennusteiden laatimista vaikeuttava keskeinen tekijä on ansiotuloverojen ja pääomatuloverojen kehittymisen suhde. Talouskasvun heikentyessä pääomatulojen kasvu hidastuu ansiotulojen kasvua enemmän ja tämä saattaa muuttaa kuntien ja valtion saamien tuloverotilitysten jakosuhteita. Näiden jakosuhteiden muuttumisen ajankohtien ennakoiminen on vaikeaa, mutta jakosuhdemuutokset saattavat vaikuttaa kuitenkin merkittävästi kullekin vuodelle kohdentuviin verotilityksiin ja tilityserien oikaisuihin.

Yhteisöveron tuotoksi vuonna 2012 arvioidaan 270 miljoonaa euroa. Arvio perustuu kuntaryhmän jako-osuuteen 27 % sekä arvioon veropohjasta yhteisöveron 25 %:n verokannalla. Tämä on 40 miljoonaa euroa eli 12,9 % vähemmän kuin elokuussa ennakoitu vuoden 2011 yhteisöveron tuotto. Se on myös 18 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2008 yhteisöveron tilitykset.

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2012 on arvioitu 194 miljoonaa euroa. Tästä yleisen kiinteistöveron osuus on 158 miljoonaa euroa, josta noin 70 % kertyy muista verokohteista

Tulot tuloryhmittäin vuonna 2012 yhteensä 4 434 miljoonaa euroa

kuin asuinrakennuksina toimivien kiinteistöjen maapohjasta maksettavasta verosta. Vaki-tuisten asuinrakennusten kiinteistöveron osuus on 34 miljoonaa euroa ja rakentamattomien tonttien osuus 2,1 miljoonaa euroa. Arvio perustuu vuoden 2011 tapaan veroprosentteihin 0,8 % yleisen kiinteistöveron osalta ja 0,32 % vakituisten asuinrakennusten osalta sekä vuo-den 2006 alusta voimaan tulleeseen rakennuskelpoisten, mutta rakentamattomien tont-tien osalta 1,8 %:n kiinteistöveroon. Kiinteistöveron tuoton arvio perustuu verohallinnolta saatuihin vuoden 2011 maksuunpanon ennakkotietoihin sekä arvioon yhteenlaskettujen verotusarvojen kasvusta.

Koiraveron tuotoksi vuonna 2012 arvioidaan 0,8 miljoonaa euroa.

Valtionosuudet eivät kasva

Vuonna 2012 valtionosuuksia arvioidaan kertyvän Helsingissä 248 miljoonaa euroa. Tätä arviota tehtäessä ei ole ollut käytettävissä valtion talousarvioehdotukseen liittyviä perus-palvelubudjetin mukaisia tietoja. Tämä on 6 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuodelle 2011 ennustettu tilitystaso. Valtionosuuksien muutos vuodesta 2011 selittyy monien tekijöiden yhteissummana. Kuntien uusien tehtävien sekä valtion ja kuntien välisten tehtävämuutosten myötä valtionosuudet lisääntyvät hieman. Kustannustason nousua vastaava indeksikoro-tus (+3,7 %) sekä uusien tehtävien myötä tulneiden kustannusten nelivuositain tehtävän jälkiarviointin mukanaan tuoma kustannustenjaon tarkistus nostavat valtionosuuksia. Sen sijaan hallitusohjelmassa päätetty valtionosuusleikkaus (toteutetaan valtionosuusprosenttia alentamalla) laskee valtionosuuksia. Koko maan tasolla vaikutus on -631 miljoonaa euroa ja tästä Helsingin osuus noin 70 miljoonaa euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus lasketaan siten, että kullekin kunnalle erikseen lasketusta valtionosuuden laskennallisesta perusteesta vähennetään kunnan omarahoitus-osuus (vuonna 2012 hallituksen talousarvioehdotuksen ennakkotietojen mukaan 2 991,92 euroa per asukas). Kunnan omarahoitusosuus on kaikissa kunnissa asukasta kohti yhtä suuri. Valtionosuuksissa on yksi yhtenäinen kiinteä valtionosuusprosentti (vuonna 2012 hallituksen talousarvioehdotuksen ennakkotietojen mukaan 31,40 %), joka kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa. Peruspalvelujen valtionosuuden lisäksi kunnat saa-vat ns. muita opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia. Ne määräytyvät pääpiirteissään samantapaisesti kuin peruspalvelujen valtionosuus.

Valtionosuuksiin sisältyvä verotulotasauksen muutos lisää Helsingin valtionosuuksia noin 17 miljoonalla eurolla vuonna 2012 verrattuna vuoteen 2011. Helsingin saamia val-tionosuuksia lisäävä muutos verotulontasauksessa on seurausta siitä, että hallituksen ta-lousarvioehdotuksen ennakkotietojen mukaan kiinteistövero poistetaan valtionosuuksien verotulotasauksesta. Kaupunki joutuu maksamaan verotulotasausta alustavan laskelman mukaisesti noin 286 miljoonaa euroa.

Kuntien yhteisövero-osuus laskee, vaikutus Helsingille on -50 miljoonaa euroa.

Valtion-osuuksien verotulo-tasausta muutetaan poistamalla siitä kiinteistövero. Muutoksen vaikutus Helsingille on +30 miljoonaa euroa.

Verotulot ja valtionosuudet	milj. €	TP 2010	TA 2011	Ennuste 2011	TA 2012	TS 2013	TS 2014
Kunnallisvero		2 064,2	2 162,8	2 238,0	2 290,0	2 380,0	2 474,0
Yhteisövero		257,1	260,0	310,0	270,0	275,0	240,0
Kiinteistövero		184,5	194,0	189,0	194,0	199,0	204,0
Koiravero		0,5	0,8	0,5	0,8	0,8	0,8
Verotulot yhteensä		2 506,5	2 617,6	2 737,5	2 754,8	2 854,8	2 918,8
Käyttötalouden valtionosuudet		250,1	251,7	254,0	248,0	248,0	248,0
Verotulot ja valtionosuudet yhteensä		2 756,5	2 869,2	2 991,5	3 002,8	3 102,8	3 166,8

Helsingin strategiaohjelma 2009–2012

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 29.4.2009 kaupungin strategiaohjelman vuosiksi 2009–2012. Siinä esitetään kaupungin keskeiset tavoitteet ja kehittämiskohteet sekä tärkeimmät toimenpiteet. Strategiaohjelma 2009–2012 esitetään talousarvion yleisperusteluissa kaupunginvaltuuston 29.4.2009 hyväksymässä sanamuodossa.

Strategiaohjelman toteuttaminen etenee vuonna 2011 talousarviossa esitetyillä toimenpiteillä. Kaupunginhallitukselle raportoidaan toteutuksen etenemisestä talouden ja toiminnan seurantaraporteissa vuoden aikana. Kaupunginvaltuusto käsittelee strategiaohjelmaa valtuustokauden puolivälin ja lopun seminaareissa.

Strategia löytyy kokonaisuudessaan osoitteesta www.hel.fi/strategiaohjelma.

Kaupungin strategia koostuu visiosta, arvoista, eettisistä periaatteista ja neljästä strategisesta alueesta, jotka ovat

- hyvinvointi ja palvelut,
- kilpailukyky,
- kaupunkirakenne ja asuminen sekä
- johtaminen.

Kaupungin visio on:

Helsinki pääkaupunkina ja seudun keskuksena on kehittyvä tieteen, taiteen, luovuuden ja oppimiskyvyn sekä hyvien palvelujen voimaan perustuva maailmanluokan liiketoiminta- ja innovaatiokeskus, jonka menestys koituu asukkaiden hyvinvoinnin ja koko Suomen hyväksi.

Metropolialuetta kehitetään yhtenäisesti toimivana alueena, jossa on luonnonläheinen ympäristö ja hyvä asua, oppia, työskennellä sekä yrittää.

Kaupungin arvot ovat

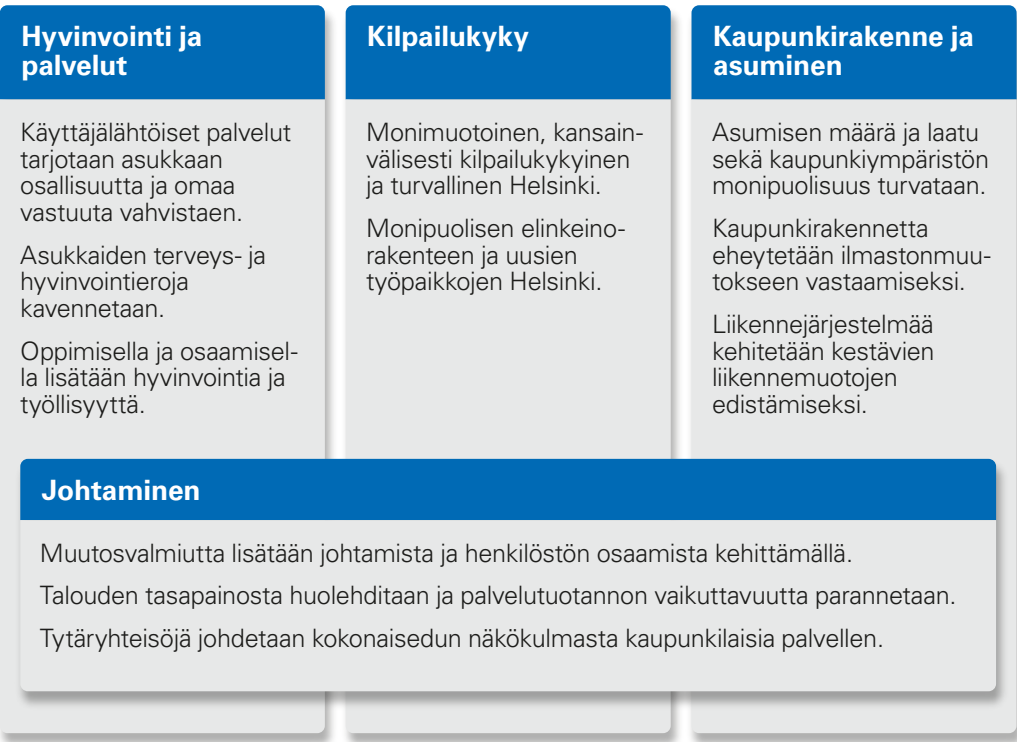
- asukaslähtöisyys,
- ekologisuus,
- oikeudenmukaisuus,
- taloudellisuus,
- turvallisuus ja
- yrittäjämielisyys.

Kaupungin toiminnan neljä strategista aluetta eli hyvinvointi ja palvelut, kilpailukyky, kaupunkirakenne ja asuminen sekä johtaminen sisältävät 11 strategista tavoitetta, joihin pääseminen ja joissa edistyminen johtavat kohti vision esittämää tavoitetilaa. Strategisiin tavoitteisiin pääsemiseksi on määritelty kriittiset menestystekijät, joiden toteutumisen arviointiin on määritelty arviointikriteerit tai mittarit. Menestystekijöiden toteuttamisen edellyttämät toimenpiteet talousarviovuonna esitetään talousarviossa hallintokunnittain.

Kaupungin strategiassa haasteita ovat talouden tasapaino, tuottavuuden lisääminen, monikulttuurinen väestö, uusien kaupunginosien rakentaminen, monet joukkoliikennehankkeet ja tiivistyvä metropolialueen yhteistyö. Ikääntyminen vaikuttaa väestön palvelutarpeisiin, taloudelliseen liikkumavaraan ja henkilöstöstrategisiin toimenpiteisiin.

Kaupungin strategisia linjauksia ovat kaupunkilaisten terveyserojen kaventaminen, ilmastomuutoksen vaikutusten hillitseminen ja kaupunkiorganisaation johtamisen tehostaminen.

Strategiassa on vahva painotus ilmastomuutoksen hillitsemiseksi. Keskeisiä tavoitteita ovat energiatehokkuuden ja energiansäästön lisäksi kaupunkirakenteen eheyttäminen ja liikennejärjestelmän kehittäminen pääosin raideliikenteeseen perustuen. Kaupunkirakennetta eheytetään mm. edistämällä täydennysrakentamista ja huolehtimalla energiatehokkuudesta niin uudis- kuin korjausrakentamisessakin.

Kaupungin toiminnan neljä strategista aluetta

Helsingin kaupunkikonsernin palvelutuotantomalli

Strategiaohjelmaan sisältyvät selvitystehtävät ovat loppusuoralla.

Itämeren tilasta huolehtiminen on kaupungille tärkeää niin ympäristön, kaupunkilaisten kuin vierailijoidenkin kannalta. Helsinki suojelee Itämerta vaikuttamalla vesien tilaan paikallisesti ja koko Itämeren alueella.

Talousarvio on kaupungin strategian toteuttamisen ja seurannan väline. Kunkin viraston ja liikelaitoksen talousarvioissa esitetään kaupungin strategian mukaiset kehittämistavoitteet ja toimenpiteet eri palveluille.

Kaupungin strategialla ohjataan koko Helsingin kaupunkikonsernia. Kaupunkikonsernin muodostavat Helsingin kaupunki ja ne tytäryhteisöt, joissa kaupungilla on määräysvalta. Vuoden 2011 elokuun alussa Helsingin kaupungilla oli 94 tytäryhtiötä ja 12 tytär-säätiötä. Näitä käytetään täydentämään kaupungin palvelutuotantoa ja hoitamaan konsernin eräitä muita tehtäviä.

Kaupunki emoyhteisönä vastaa kaupungin kehityksen ohjaamisesta sekä kaupungin järjestämien palvelujen määrittelystä. Tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen rooli määritellään omistajapoliittisilla linjauksilla. Käytännössä tytäryhteisöjä ohjataan tehokkaammin yhtenäisiin toimintatapoihin ja johtamis- ja hallintokäytäntöihin konsernin sisällä. Konsernijohtamisessa korostuvat palvelujen laadun, vaikuttavuuden ja tuottavuuden sekä riskienhallinnan ohjaus. Myös seudullisten yhteistyöorganisaatioiden lisääntyminen edellyttää konserniohjauksen tehostamista taloussuunnitelmakauden aikana.

Strategiaohjelman toteutus on edennyt valtuustokauden aikana, kun virastot ja liikelaitokset ovat määritelleet painopisteensä ja talousarviotavoitteensa strategiaohjelman linjausten mukaisiksi. Strategiaohjelmaan sisältyvät selvitystehtävät ovat pääosin vireillä tai tehty. Vuosien 2009 ja 2010 arviointikertomusten sekä alkuvuoden 2011 valtuustoseminaarin seuranta-aineistojen perusteella virastojen ja liikelaitosten toiminta on suuntautunut strategiaohjelman tavoitteiden mukaisesti. Pääosa strategiaohjelman mukaan määritellyistä aiempien talousarvioiden sitovista tavoitteista on toteutunut ja vuoden 2011 ennusteen mukaisesti on toteutumassa.

Vuosi 2012 on valtuustokauden viimeinen vuosi. Strategiaohjelmaan 2009–2012 sisältyvät toimenpiteet ja selvitystehtävät pyritään saattamaan loppuun. Valtuustolle raportoidaan strategiaohjelman toteutumisesta valtuustokauden päättävässä strategiaseminaarissa syyskaudella 2012.

Strategiaohjelman 2013–2016 valmistelu aloitetaan vuonna 2012. Valmistelussa arvioidaan strategiaohjelman 2009–2012 tuloksia, tehdään toimintaympäristön muutosten arviointia ja valmistellaan ehdotuksia tulevan valtuustokauden strategiaohjelmaa varten.

Ilmastomuutokseen vaikutetaan energiansäästöä tehostamalla

Strategiaohjelman linjausten mukaisesti kaupungin toiminnassa panostetaan ilmastomuutoksen torjuntaan. Energiansäästöön liittyvien tavoitteiden määrää on lisätty ja tavoitetasoa kiristetty.

Helsingin kaupungin sekä työ- ja elinkeinoministeriön välisessä energiatehokkuussopimuksessa on määriteltä, että kaupunki tavoittelee vuoteen 2005 verrattuna yhdeksän prosentin energiansäästöä jaksolla 2008–2016. Energiatehokkuussopimuksen pohjalta laaditun toimintasuunnitelman mukaisesti hallintokunnat ovat määritelleet vuoden 2012 talousarvioon energiansäästötavoitteensa.

Työllisyys

Työttömyysasteen arvioidaan olevan keskimäärin 7,7 % vuonna 2011. Työttömyysaste on ollut keskimäärin 0,6 prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisvuonna. Työllisyysmäärärahat on pidetty ennallaan talouden epävarmuudesta johtuen. Kaupunki on varannut työllisyyden hoitoon 45 miljoonaa euroa ja lisäksi kesätyöntekijöitä varten 2 miljoonaa euroa. Kaupunki edistää varatuilla määrärahoilla helsinkiläisten työllisyyttä tarjoamalla mm. palkkatuet-

tua työtä, oppisopimus- ja rekrytointikoulutusta, Helsinki-lisää yrityksille, yhdistyksille ja säätiöille, kuntouttavaa työtoimintaa, nuorten työpajatoimintaa, työllistymistä edistävää koulutusta, työvalmennusta sekä työvoiman palvelukeskus Duurin palveluja.

Kaupunki varaa kuluvan vuoden suuruisen määrärahan maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseen valtion ja kaupungin välisen aiesopimuksen mukaisesti.

Henkilöstöpolitiikan haasteet

Strategiaohjelmakauden viimeisenä vuonna viimeistellään suunnitelman mukaiset henkilöstöasioiden hallintaa helpottavat työvälineet ja toimintatavat. Uudet menetelmät otetaan käyttöön joustavasti vuoden 2012 aikana. Keskeisiä toiminnan painopisteitä ovat henkilöstötarpeiden ennakkoinnin hallinta ja henkilöstöhallinnon prosessien virtaviivaistaminen. Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän kokonaisuudistus on vuosikymmenen merkittävin henkilöstöhallinnon toimintoja uudistava hanke. Vuonna 2012 hankkeessa edetään järjestelmän hankintaan. Vuoden alussa otetaan käyttöön kaupungin aloitejärjestelmän korvaava sähköinen idea- ja innovaatiojärjestelmä. Johdon ja muun esimieskunnan valmennukset ovat henkilöstökoulutuksen keskeisiä painopisteitä.

Strategiaohjelman henkilöstöä koskevan osuuden toimeenpano ja muu kehittämistyö toteutetaan yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa noudattaen voimassa olevan yhteistoimintasopimuksen periaatteita. Vakinaisen henkilöstön aseman turvaaminen edellyttää henkilöstöltä valmiutta siirtyä tarvittaessa tehtävästä ja toimintayksiköstä, myös virastosta tai liikelaitoksesta toiseen. Näissä järjestelyissä hyödynnetään uudelleensijoituksen periaatteita. Organisaatio- ja muutoshankkeita tuetaan koulutus- ja kehittämistoimin yhdessä Oiva Akatemian kanssa.

Kaupunginjohtajan toimiala

Kaupunginjohtajan toimialalla korostuvat kaupungin liikelaitosten ohjaus ja energiaratkaisut, kaupungin elinvoimaisuuden vahvistaminen, suurtpahtumat, seutuyhteistyö, kansalaisosallistumisen vahvistaminen, harmaan talouden torjunta, ilmastoasioiden edistäminen sekä tuottavuuden parantaminen kaupunkiyhteisten tietojärjestelmien ja uuden tietotekniikkaohjelman avulla.

Kaupunginjohtajan toimialaan kuuluvia kunnallisia liikelaitoksia ovat Helsingin Energia, Helsingin Satama ja taloushallintopalvelu-liikelaitos (Talpa).

Helsingin Energian perustehtävänä on tyydyttää asiakkaidensa energiatarpeita kilpailukyysisesti, toimintavarmasti ja ympäristöystävällisesti. Helsingin Energia toimii sähkönsiirto-toimintaa lukuun ottamatta avoimessa kilpailutilanteessa.

Kaupunginvaltuusto käsitteli 8.12.2010 Helsingin Energian kehitysohjelman kohti hiili-neutraalia tulevaisuutta ja päätti mm.:

- hyväksyä lähtökohdaksi, että Helsingin kaupungin tavoitteena on kaupunginvaltuuston 30.1.2008 (§21) hyväksymien energiapoliittisten linjausten mukaisesti, että Helsingin Energian sähkön ja lämmön tuotannossa ja hankinnassa uusiutuvien energialähteiden osuus on vuoteen 2020 mennessä vähintään 20 % ja että sähkön ja lämmön tuotannossa Helsingin Energia vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 20 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta.
- hyväksyä, että edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi Helsingin Energian sähkön ja lämmön tuotantoa ja hankintaa kehitetään taloussuunnitelmakaudella lähtökohtana Helsingin Energian johtokunnan esityksen (28.9.2010) mukainen kehitysohjelma kohti hiilineutraalia tulevaisuutta.

Työllisyyttä tuetaan 47 miljoonalla eurolla.

Helsingin Energia selvittää biokaasua tuottavan biojalostamon rakentamista Joutsenoon. Toteutuessaan jalostamo tuottaisi uusiutuvasta puuraaka-aineesta (metsätähde ja hake) biokaasua, joka siirrettäisiin maakaasuverkoston avulla Helsinkiin.

Kaupungin tavoite on yhdeksän prosentin energiansäästö 2008–2016.

Helsingistä on tiheät linjat liikenneyhteydet Euroopan satamiin.

- kehottaa kaupunginhallitusta tuomaan esityksen kehitysohjelman jatkamisen päivittämisestä valtuuston päätettäväksi vuonna 2011.

Keskeiseksi tavoitteiden toteuttamisessa nousee uusiutuvien energiatuotantomuotojen osuuden kasvattaminen nykyisessä tuotanto- ja hankintarakenteessa. Kehitysohjelma on vaihteittain tavoitteisiin etenevä. Uusien tekniikoiden kehityksen suomat mahdollisuudet hyödynnetään täysimääräisesti uusiutuvan energian lisäämiseksi ja kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi.

Kehitysohjelman toimeenpano edellyttää merkittäviä investointeja jo taloussuunnitelmaakaudella mutta varsinkin suunnitelmauden jälkeisinä vuosina. Toteutuessaan kehitysohjelman vaikutus Helsingin Energian tulevien vuosien tuloskehitykseen on huomattavan negatiivinen.

Salmisaaren voimalaitoksella tehdään IE-direktiivin vaatimat ympäristöinvestoinnit vuosina 2014–2015.

Helsingin Energian investointisuunnitelma tarkentuu vuoden 2011 lopulla, kun kaupunginvaltuusto tekee päätöksen kehitysohjelman jatkosta.

Helsingin Satama on Suomen ulkomaankaupan sekä matkustajaliikenteen pääsatama. Helsingin Sataman vahvuutena ovat tiheät ja monipuoliset linjaliikenneyhteydet Euroopan satamiin. Helsingin Satama on säilyttänyt johtavan asemansa Suomen satamien joukossa.

Yksiköidyn tavaraliikenteen ennakoidaan taloussuunnitelmavuosina kasvavan keskimäärin 2,9 % vuodessa. Matkustajaliikenteessä linjaliikenteen matkustajamäärän ennakoidaan pysyvän 10,2 miljoonan matkustajan vuositasolla koko suunnitelmauden.

Helsingin Sataman keskeiset tunnusluvut kehittyvät suotuisasti taloussuunnitelmaudella. Helsingin Sataman investoinnit talousarviossa ja taloussuunnitelmassa kohdistuvat matkustajasatamiin Länsisatamassa ja Eteläsatamassa sekä Vuosaaren tavarasataman toiminnallisiin muutoksiin ja täydennysrakentamiseen.

Taloushallintopalvelu-liikelaitos toimii talous- ja palkkahallinnon tukipalvelujen tuottajana Helsingin kaupunkikonsernille. Vuoden 2012 alussa otetaan käyttöön SAP-laskentajärjestelmä, laajennetaan edelleen henkilöstöhallinnon palvelukseenoton ja poissaoloilmoitusten sähköistä käsittelyä sekä osallistutaan HR-hankkeeseen ja hankinnasta maksuun -prosessin tietojärjestelmien uudistamiseen. Taloussuunnitelmaudella taloushallintopalvelu valmistautuu palvelemaan uusia asiakkaita kaupunkikonsernin sisällä.

Muuhun kaupunginjohtajan toimialaan kuuluu keskeisenä uusien aluerakentamiskohteiden toteutuksen koordinointi. Uudet, satamalta vapautuneet projektialueet Länsisatama ja Kalasatama ovat edenneet asuntorakentamisvaiheeseen. Merkittävimmät erillishankkeet ovat Kalasataman keskuksen rakentaminen yhdessä yksityisen toimijan kanssa ja Keski-Pasilan keskustakorttelien suunnittelu- ja toteutuskilpailun käynnistäminen valtion kanssa. Kruunuvuorenrannan aluetta valmistellaan rakentamista varten mm. öljysatamassa olleiden rakenteiden purkutöillä sekä alueen vetovoimaisuutta parantavilla hankkeilla.

Kaupunginjohtajan toimialalla jatketaan kaupungin viihtyisyyden ja turvallisuuden lisäämistä toteuttamalla erillishankkeita yhteistyössä asukkaiden, kaupungin hallintokuntien ja keskeisten sidosryhmien kanssa.

Kaupunki jatkaa vuonna 2010 alkanutta hanketta, jossa vähennetään puistojen, aukioiden ja katuvarsien roskaisuutta palkkaamalla kesäisin nuoria kaupunkiympäristön puhtaanapidon tehtäviin.

Kaupungin tapahtumatuotannon kehittämistä jatketaan vuonna 2012. Kaupunki panostaa edelleen suur tapahtumien saamiseksi Helsinkiin. Muun muassa World Design Capital Helsinki 2012 -hankkeeseen on varauduttu kaupunginjohtajan toimialalla 1,4 miljoonalla eurolla. Vuosi 2012 on myös Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina -juhlavuosi.

Kaupunginjohtajan toimialalla on varauduttu kaupungin toimielinten päätöksenteon ja viestinnän uuden asianhallintajärjestelmän, Ahjon, käyttöönoton jälkeiseen ylläpitoon ja kehittämiseen. Toimialan määrärahoissa on lisäksi varauduttu kaupungintalon neuvontayksikön toiminnan vahvistamiseen siirtämällä maahanmuuttajille ja viranomaisille suunnattu sähköinen Infopankki-verkkopalvelu kulttuurikeskuksesta hallintokeskukseen vuoden 2012 alusta lukien.

Kaupunginjohtajan toimialan keskeisimmät määrärahalisäykset vuoteen 2011 verrattuna kohdistuvat vaalien järjestämiseen sekä koko kaupunkia koskevien keskitettyjen tietotekniikkahankkeiden toteuttamiseen. Lisäksi toimialan määrärahoissa on varauduttu keskitetyllä varauksella tulevan työmarkkinakerroksen mukaisiin palkankorotuksiin sekä hallitusohjelmassa esitettyjen kuntien järjestettäväksi tulevien uusien tehtävien mahdollisesti mukanaan tuomiin kustannuksiin.

Toimialan määrärahoissa on varauduttu myös kansalaisosallistumisen jatkohankkeisiin sekä pyöräilyn edistämiseen toteuttamalla pyöräkeskus-pilotti.

Seudullinen yhteistyö keskeisessä roolissa

Pääkaupunkiseudun ja laajemman Helsingin seudun yhteistyötä jatketaan yhteistyösopimusten mukaisesti. Kaikilla kaupungin strategisilla alueilla seudullinen yhteistyö on tärkeää. Palvelujen yhteiskäyttöä edistetään, kilpailukykyä kehitetään seudun kumppaneiden kanssa sekä kaupunkirakenteen ja asumisen suunnittelu kytketään seudullisiin suunnitelmiin.

Peruspalveluissa jatketaan aiempien sopimusten mukaisesti yhteistyötä mm. päivystystoiminnassa, kriisipäivystyksessä, päivähoidon vapaassa hakeutumisessa ja ruotsinkielisissä palveluissa.

Metropolipolitiikan uusien tavoitteiden toteuttamista jatketaan yhteistyössä valtionhallinnon ja seudun kuntien kesken. Sisällöllisiä painopisteitä ovat maankäyttö, asuminen ja liikenne, kansainvälinen kilpailukyky, maahanmuuttokysymykset ja sosiaalinen eheys. Maankäytön, asumisen ja liikenteen alueilla edetään Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) valmistelemassa Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelussa pääkaupunkiseutua laajemmalla alueella. Liikennejärjestelmäsuunnitelman toteuttaminen ja vuonna 2011 käynnistetyn Rajaton metropoli -maankäytön kehityskuvan valmistelu tähtäävät maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) aiesopimukseen vuonna 2012.

Metropolialueen kilpailukykystrategia uudistetaan vuonna 2012. World Design Capital Helsinki 2012 -hanketta toteutetaan seudun ja valtion yhteistyönä. Pääkaupunkiseudun koheesio- ja kilpailukykyohjelman (PKS-Koko) 2010–2013 hankkeiden toteutusta jatketaan. Helsinki Region Infoshare – Avoin seututieto -hanke jakaa tietoa avoimesti ja maksuttomasti rakentamalla Helsingin seudun perustietovarantojen ja aineistojen omistajien verkoston ja verkkopalvelun. Ilmastomuutokseen liittyvää neuvontapalvelua jatketaan Ilmastoinfon neuvontakeskuksen pilottivaiheen jälkeen pääkaupunkiseudun kaupunkien sekä seudullisten kuntayhtymien (HSL:n ja HSY:n) toimesta mahdollisesti osakeyhtiömuotoisena. Seudullista omistajaohjausta syvennetään edelleen keskeisissä yhteisissä yhteisöissä, joita ovat Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS), Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) ja Uudenmaan liitto.

Elinkeinopolitiikkaa vahvistetaan edelleen

Kaupunginhallituksen vuonna 2007 hyväksymän Helsingin elinkeinostrategian ”Yritysmön-teiseksi kumppaniksi” tärkeimmät linjaukset ja niiden mukaiset toimenpiteet on suurelta osin jo toteutettu. Tämän ja toimintaympäristön muutoksen vuoksi elinkeinopolitiikan kehittämislinjaukset on päivitetty. Elinkeinopolitiikassa jatketaan toimia, joilla kaupungin

Helsinki Region Infoshare -hankkeessa avataan Helsingin seutua koskevaa tietoa maksutta kansalaisien, yritysten, yliopistojen, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten sekä kuntien hallinnon käyttöön.

Seudulliset palvelut tavoitteena.

Kasvuyrityksille kehitetään uusia palveluja.

henkilöstön tietämystä yritystoiminnan edellytyksistä lisätään ja joilla yrityksille suunnattuja palvelukokonaisuuksia kehitetään käyttäjälähtöisesti.

Uuden yritystoiminnan synnyttämiseksi YritysHelsinki jatkaa edelleen laajaa ja kattavaa yritysneuvonnan palvelutarjontansa. YritysHelsinki kehittää myös erityisesti kasvuyrityksille suunnattuja uusia palveluja yhteistyössä yritysmaailman, yliopistojen, korkeakoulujen sekä muiden julkisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on luoda uusia työpaikkoja ja parantaa kilpailukykyä.

Päivitetyn elinkeinopolitiikan kehittämislinjausten mukaisesti kaupungin tapahtumatuotantoa lisätään ja monipuolistetaan. Vuosi 2012 onkin poikkeuksellisen vilkas tapahtumavuosi, jota värittävät World Design Capital Helsinki 2012 -teeman ja Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina -juhluvuoden lisäksi isot kansainväliset tapahtumat kuten jääkiekon MM-kilpailut ja yleisurheilun EM-kilpailut. Suurtapahtumien ja paikallisten tapahtumien järjestäjien toimintamahdollisuuksia kehitetään samoin kuin virastojen välistä yhteistyötä sekä kaupungin tapahtumantuottajille tarjoamia palveluita ja työkaluja.

Matkailuelinkeinon edistäminen säilyy yhtenä elinkeinopolitiikan painopistealueena. Merellisen Helsingin konseptin kehittäminen ja risteilymatkailun edistäminen ovat vuoden 2012 painopisteitä.

Metropolialueen kilpailukykystrategia määrittelee alueen kansainvälisen kilpailukyvyn kehittämisen painopisteet ja toimenpiteet. Kaupunginjohtajat hyväksyvät kilpailukykystrategian toimenpiteet vuosittain, ja strategian toteuttamiseen osallistuu myös valtio. Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen aiesopimus metropolialueen kilpailukyvyn vahvistamiseksi sisältää yhteisesti sovitut toimenpiteet. Sopimus uudistetaan vuoden 2012 aikana.

Tuottavuuden parantaminen palveluprosesseja kehittämällä

Virastojen ja liikelaitosten tuottavuutta edistävät toimenpiteet pyrkivät vaikuttamaan siihen, että talousarviotavoitteet vuonna 2012 saavutetaan. Arvioiden perusteella toimenpiteiden toimintamenoja vähentävä vaikutus on kaupunkitasolla noin -0,5 %. Tämä vastaa talousarvioraamissa määriteltyä menokehitykseen sisältyvää tuottavuustavoitetta.

Samoin valtiovarainministeriön keväällä 2011 esittämässä peruspalveluohjelmassa esitetään valtakunnallisena kuntien, kuntayhtymien ja muiden palvelujen järjestäjien tuottavuustavoitteena, että toimintamenot kasvavat reaalisesti vuositason enintään keskimäärin 0,4 % eli kumulatiivisesti yhteensä 4 % vuoteen 2020 mennessä. Eräät virastot tai liikelaitokset arvioivat, että tulevaisuudessa niiden tuottavuus paranee. Arviot vaihtelevat vuositason 0,5–3 %:n välillä. Suuremman tuottavuuskehityksen aikaansaaminen edellyttää esim. kaupungin palveluksessa olevan henkilöstön määrän ja palvelutilojen määrän vähentämistä.

Palvelutarjontaa verkossa lisätään

Helsinki tarjoaa kaupunkilaisille jo yli sata asiointipalvelua verkon kautta. Vuonna 2012 verkossa tarjottavien palvelujen kehittäminen jatkuu.

Vuonna 2012 sähköisten palvelujen kehittämisen painopiste on edelleen terveys-, sosiaali- ja opetustoimissa. Terveyskeskuksessa jatketaan sähköisten palvelujen kehittämistä sekä lisäämällä palveluja että tarjoamalla niitä uusille asiakasryhmille. Sosiaalivirasto kehittää asiakastyötä tukevia asiointipalveluja aikuisten palvelualueella toimeentulotuessa. Talous- ja suunnittelukeskuksen yhdessä hallintokuntien kanssa kehittämä avustusjärjestelmä yhtenäisine sähköisine lomakkeineen otetaan käyttöön avustuksia jakavissa hallintokunnissa.

Kaupungin Hel.fi-sivuston uuden sisältörakenteen käyttöönotto aloitetaan vuonna 2012. Sähköisten palvelujen löydettävyyttä parannetaan kokoamalla ne yhtenäiseksi palvelukokonaisuudeksi. Kaupunkiyhteinen palautejärjestelmä toteutetaan yhteistyössä hallintokuntien

kanssa. Helsingin seudulliseksi laajennetusta palvelukartasta toteutetaan esteetön (selko-kielinen) versio World Design Capital Helsinki 2012 -hankkeena.

Mobiilitunnistautumisen käyttöönoton mahdollisuudet selvitetään kaupunkiyhteisen sähköisen asiointin alustan uutena vahvan tunnistautumisen menetelmänä. Palvelusetelin palveluntuottajaksi hakeutuminen toteutetaan sähköisenä palveluna kaupunkiyhteisen asiointialustan kautta.

Kaupunginkirjaston Koh-
taamispaikan Urban Office
-kaupunkitoimisto tarjoaa
lyhytaikaista työskentely- ja
neuvottelutilaa Helsingin
keskustassa liikkuville.

Rakennus- ja ympäristötoimi

Rakennus- ja ympäristötoimella on edessään alueen kaupunkirakenteen tiivistymiseen liittyviä haasteita. Rakentamisessa joudutaan sovittamaan yhteen taloudelliset voimavarat, katu- ja viheralueverkoston kasvu ja vanheneminen, kaupungin tiivistyminen ja kaupunkiympäristön merkityksen korostuminen, pääkaupunkiseudun kuntien yhteistyön lisääntyminen sekä uusien alueiden rakentuminen.

Rakennusvirasto varmistaa osaltaan MA-ohjelman (Helsingin maankäytön ja asumisen toteutusohjelman vuosille 2008–2017) mukaisen asuntotuotannon toteuttamisedellytykset ajoittamalla alueiden investointihankkeiden toteutussuunnittelun ja rakentamisen siten, että ne tukevat uusien aluekokonaisuuksien toteutuksen kokonaisaikataulua ja muun rakentamisen etenemistä.

HKR-Rakennuttaja koordinoi työtä energiansäästöneuvottelukunnan kautta ja on laatinut mm. ohjeet ja mallit kaupungin hallintokunnille energiatehokkuussuunnitelman tekoon.

Rakennusviraston hoidossa oleva katu- ja puistopinta-ala kasvaa vuosittain 1–2 %. Uusiina velvoitteina rakennusvirastolle on tullut mm. uusien rakentamisperiaatteiden mukaiset hulevesijärjestelmät.

Ylläpidon tilaamisen pitkän aikavälin tavoitteena on luoda pääkaupunkiseudulle toimivat ylläpitopalveluiden markkinat. Ylläpidon ostopalveluiden kustannustehokkuutta ja tuottavuutta parannetaan lisäämällä avoimen kilpailun osuutta ylläpito Hankinnoissa. Staralta edellytetään tuottavuuden parantamista osana kumppanuussopimusta.

Rakennusvirasto ja rakentamispalvelu **Stara** laativat yleisten alueiden ylläpitotöistä useam-pivuotisen kumppanuussopimuksen ja rakentamishankkeista vuosisopimuksen.

Uutta teknologiaa hyödynnetään kehitettäessä pysäköinninvalvonnan, ajoneuvojen siirron, asiakaspalvelun ja alueidenkäytön prosesseissa käytettäviä tietojärjestelmiä. Ylläpidon tilaamisprosessissa otetaan käyttöön mm. sähköiset työmaapäiväkirjat.

KUVA © PASI AUTO

Yli 100 sähköistä asiointipalvelua.

Staran katu- ja maalaboratorio tutkii kadun rakennekerroksia ja muita maarakenteita.

Staran tavoitteena on kehittyä toiminnallisesti tehokkaana kaupungin teknisten palvelujen sisäisenä palveluntuottajana, joka toimii liiketaloudellisesti omakustannusperiaatteella ja palvelee asiakkaitaan kilpailukykyisesti.

Lisää tuottavuutta haetaan vuonna 2011 käynnistetyillä hankkeilla kuten strategisella työhyvinvointiin panostavalla kolmivuotisella Stydi-ohjelmalla, kaupunkitekniikoiden käyttöön ottamalla ajoneuvojen siirron tekstiviestipalvelulla, paikkatietoympäristöön liittyvän palveluympäristön hankinnalla, työasemaympäristön virtualisoinnilla sekä muilla tuotantoprosesseja tehostavilla ratkaisuilla.

Stara toimii myös kaupungin teknisten tuotteiden ja palvelujen yhteishankintayksikkönä. Hankinnat toteutetaan puitejärjestelyinä tai hankekohtaisina tarjouskilpailuina. Hankinnat toteutetaan kaupungin hankintastrategian periaatteita noudattaen. Merkittävä osa Staran palveluista perustuu aliurakointiin. Oma kapasiteetti käytetään täysimääräisesti ja sitä täydennetään tehokkaalla kilpailutuksella siten, että kaupungin tarvitsema palvelu pystytään tuottamaan. Kilpailutukset muodostavat siten merkittävän osan Staran toiminnasta.

Pelastustoimessa toimintaympäristön merkittävimmät muutokset liittyvät ensihoitopalvelun järjestämisvastuuseen ja sen siirtymiseen Husin vastuulle 1.1.2013 alkaen. Jatkossa Hus laatii ensihoitoon pelastustoimesta erillisen palvelutasopäätöksen. Pelastuslaitoksen on turvattava perustason ensihoitoyksiköiden henkilöstön pätevyys nykyisiin tehtäviinsä lisäkouluttamalla henkilöstöä ensihoitoasetuksen vaatimalla tavalla.

Ympäristötoimeen liittyen Suomen kuuden suurimman kaupungin kaupunginjohtajat perustivat talvella 2011 kaupunginjohtajien ilmastoverkoston. Sen tarkoituksena on edistää EU:n energia- ja ilmastotavoitteiden toteuttamista ja ekotehokasta kaupunkikehitystä. Sen avulla nostetaan esille uusia aloitteita, lisätään yhteistyötä ja levitetään hyviä käytäntöjä suurten kaupunkien kesken.

Katu- ja puistopinta-ala kasvaa vuosittain.

Hankkeeseen liittyen on päätetty viedä eteenpäin seuraavia yhteisiä ilmastotoimenpiteitä:

- energjaviisaan rakentamisen tiekartan laatiminen kullekin kaupungille,
- rakentamisen ohjauksen ja rakennusvalvonnan kehittämisen energianeuvonnan ja laadunohjauksen suuntaan,
- ilmastoneuvonnan kehittäminen ja asukkaiden ilmastotekojen tukeminen kaupunkien yhteisprojektilla,
- ekotukihenkilöiden nimeäminen työpaikoille, matkustustarpeen vähentäminen ottamalla käyttöön videoneuvottelut sekä budjetoinnin ilmastovaikutusten arviointi.

Suuret kaupungit toteuttavat Helsingin kaupungin valmisteluvastuulla olevan ja Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen koordinoiman yhteishankkeen, jossa kaupunkien energia- ja ilmastoneuvontaa tekevät toimijat verkostoituvat ja kussakin kaupungissa toteutetaan asukaslähtöinen ilmastokampanja, jota pilotoidaan ensin yhdellä asuinalueella kussakin kaupungissa. Hankkeessa kehitetään hyviä ilmastoneuvonnan käytäntöjä ja tuetaan uudella tavalla kaupunkilaisten arkisia ilmastotekoja.

Helsingin kaupungin tukkutorin toiminnassa parannetaan yritysten toimintaedellytyksiä kaupungin kilpailukykystrategian mukaisesti. Tukkutorin toiminta on osa kaupungin strategiaohjelman toteuttamista. Toimintaa kehitetään osana Kalasataman asuin- ja yritysalueella. Alueella on tarjolla yrittämisen mahdollisuuksia ja työpaikkoja myös maahanmuuttajille. Tukkutorin tavoitteena on kehittyä palveluiltaan ja sijainniltaan pääkaupunkiseudun houkuttelevimmaksi elintarvike- ja kukka-alan yrityskeskittymäksi. Tukkutori edistää ja koordinoi ruokakulttuurin kehittymistä kaupunginhallituksen hyväksymien kehittämisvalintojen mukaisesti.

Vuoden 2011 alusta tehdyn halli- ja ulkomyyntin uudelleenorganisoinnin myötä tukkutorin tehtäväksi on tullut myös ylläpitää ja kehittää tukkutorialueen, kauppahallien ja elintarvike- ja kirpputorimyyntiin tarkoitettujen torialueiden palveluja yhteistyössä asiakasyritystensä kanssa.

Hankintakeskus on kaupungin hankintojen osaamis- ja kilpailuttamiskeskus. Hankintakeskus tuottaa yhteisiä hankintapalveluja kaupungin virastoille ja liikelaitoksille. Keskus edistää toiminnallaan energiatehokkuus-hankintakriteerin käyttöä kaupungin hankinnoissa.

HKL-liikelaitos tuottaa raitio- ja metroluikenteen sekä joukkoliikenteen infraan liittyviä palveluja. Helsingin seudun joukkoliikenteen suunnittelu-, tilaaja- ja asiakastoimintojen siirrettyä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän vastuulle.

HKL-liikelaitos on pääkaupunkiseudun johtava joukkoliikennepalveluiden tuottaja. HKL:n raideliikenne säilyttää asemansa seudun ympäristöystävällisimpänä liikennemuotona. HKL on sitoutunut omassa vuoteen 2015 ulottuvassa ympäristövisiossaan Helsingin kaupungin ympäristöstrategiaan, jossa kaupunkirakennetta eheytetään ilmastomuutoksen vaikutusten vähentämiseksi raideliikenneverkkoon tukeutumalla.

Taloussuunnitelmakaudella joukkoliikenteen perusinvestoinnit ovat noin 227 miljoonaa euroa. Suuria hankkeita ovat metron kulunvalvonta, 59 miljoonaa euroa ja Jokeri 2-linjan rakentamiskustannukset, noin 35 miljoonaa euroa. Suurimmat tuotantoinvestoinnit taloussuunnitelmakaudella ovat uusien metrovaunujen hankinta, 63 miljoonaa euroa ja metrovarikon uudistaminen, noin 39 miljoonaa euroa.

Palmia-liikelaitoksen tehtävänä on tuottaa kilpailukykyiset tukipalvelut kaupungin toiminnolle. Palmian tavoitteena on kasvattaa markkinaosuuttaan kaupungin tukipalveluissa taloussuunnitelmakaudella. Palmian talouden kehitykseen jatkossa vaikuttavat päätökset tukipalvelujen kilpailuttamisesta, tukipalvelujen keskittämisen eteneminen sekä organi-

Energjaviisaan rakentamisen tiekartta

HKL-liikelaitos on joukkoliikenne-palveluiden tuottaja-organisaatio.

Puhelin-, hyvinvointi- ja turvapalvelujen osuus kasvaa.

Kahvihetki Koskelan vanhustenkeskuksessa.

saatiomuoto. Voimassa olevan Palmian strategian mukaisesti kaikki nykyiset toiminnot (catering-, siivous-, kiinteistöhuolto-, puhelin-, hyvinvointi- ja turvapalvelut) pidetään ja niiden toimintaa kehitetään. Jatkossa puhelin-, hyvinvointi- ja turvapalveluiden osuus kasvaa. EU:n yhteismarkkinoita koskevat säädökset ja valmisteilla olevat muutokset kuntalakiin edellyttävät Palmian organisaatiomuodon tarkastelua. Palmian organisaatiomuoto tulee selvitysten ja lainmuutosten jälkeen kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaali- ja terveystoimen menot ovat yhteensä 2,333 miljardia euroa vuonna 2012. Kasvua edellisen vuoden talousarviosta on 2,6 %. Sosiaalitoimen menot ovat 1,251 miljardia euroa ja terveystoimen 1,079 miljardia euroa. Lisäksi kaupunginhallituksen käyttövaroihin on varattu 2,5 miljoonaa euroa.

Toimialan keskeisin strateginen tavoite on asukkaiden terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen. Sosiaali- ja terveystoimen lähivuosien palvelutarpeiden ennakointia vaikeuttavat vaihtelevat ennusteet työllisyystilanteesta ja asiakkaiden valinnat palvelumuotojen ja järjestämistapojen välillä. Palvelusetelien käyttöä laajennetaan sekä sosiaali- että terveystoimessa. Tarvittavat esitykset tehdään vuonna 2012 päättyvien pilottien kokemusten perusteella.

Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöä uudistetaan. Vuoden 2011 alusta voimaan tullut kotikuntalain muutos lisää edelleen muuttoa Helsinkiin. Maaliskuun 2011 alusta voimaan tullut laki takuueläkkeestä vähentää toimeentulotuen asiakkaiden määrää.

Syyskuussa 2011 voimaan tullut laki kotoutumisen edistämisestä sisältää uutena toimenpiteenä maahanmuuttajien alkukartoituksen. Kunnalle maksetaan valtion varoista laskennallista korvausta alkukartoituksen järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista.

Merkittävin lainsäädäntömuutos tulee olemaan laki iäkkään henkilön sosiaali- ja terveyspalvelujen saannin turvaamisesta. Lakiluonnos on ollut lausuntokierroksella toukokuun 2011 loppuun saakka. Lain voimaantulo voi muuttaa palvelujen sisältöjä ja asettaa mm. kunnalle hoitotakuutyyppejä ja palvelujen saantiin määräajassa liittyviä veloitteita.

Käynnissä on lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteita ja järjestämistä koskevan

Asumispalvelupaikkoja lisätään alle 65-vuotiaille ja mielenterveyskuntoutujille.

KUVA © MAARIT MIETTINEN

Sosiaaliviraston tulot ja menot vastuualueittain		TP 2010	TA 2011	Ennuste 2011	TA 2012	TS 2013	TS 2014
1 000 €							
Tulot	Lasten päivähoito	31 952	27 624	32 533	34 751	34 751	34 751
	Lapsiperheiden palvelut	9 890	3 546	6 605	7 218	7 218	7 218
	Aikuisten palvelut	34 823	26 783	36 415	40 090	40 090	40 090
	Vanhusten palvelut	58 174	58 296	57 021	68 058	68 058	68 058
	Hallinto- ja kehittämiskeskus	10 442	2 607	8 430	4 888	4 888	4 888
	Yhteensä	145 281	118 856	141 004	155 005	155 005	155 005
Menot	Lasten päivähoito	308 671	304 492	314 514	320 845	320 845	320 845
	Lapsiperheiden palvelut	144 029	145 196	145 684	146 761	146 761	146 761
	Aikuisten palvelut	294 530	308 046	312 934	320 659	320 659	320 659
	Vanhusten palvelut	268 751	268 116	266 992	276 227	276 227	276 227
	Hallinto- ja kehittämiskeskus	49 416	47 952	51 419	48 724	51 224	51 224
	Yhteensä	1 065 397	1 073 802	1 091 543	1 113 216	1 115 716	1 115 716

- Ei sisällä toimeentulotukea eikä työllisyyden hoitoa. Ruotsinkielisen päivähoidon siirto 1.1.2011 alkaen opetustoimeen on huomioitu vuoden 2010 käytön luvuissa.
- Klaari-toiminta siirtyy nuorisosiainkeskuksen toiminnaksi vuoden 2012 alusta lukien. Määrärahasiirto 0,6 miljoonaa euroa on huomioitu vuoden 2010 käyttöön ja vuosille 2011–2012. Klaari-toiminnon siirtoa ei ole huomioitu vuoden 2011 toisessa ennusteessa lapsiperheiden palveluiden kohdalla.
- Sosiaalivirasto on vuoden 2011 käyttösuunnitelmien laadinnan yhteydessä toteuttanut leikkipuistotoiminnan siirron ja sitä vastaavat resurssikohdennukset 12,1 miljoonaa euroa lapsiperheiden palveluiden vastuualueelta päivähoidon vastuualueelle. Huomioiden vuoden 2011 käyttösuunnitelman muutokset päivähoidon määrärahalisäys on 16,4 miljoonaa euroa.

Toimeentulotuki		TP 2010	TA 2011	Ennuste 2011	TA 2012	TS 2013	TS 2014
1 000 €							
Tulot		71 275	72 852	67 857	72 852	72 852	72 852
Menot		133 041	132 000	127 974	132 000	132 000	132 000

Työllisyyden hoitaminen		TP 2010	TA 2011	Ennuste 2011	TA 2012	TS 2013	TS 2014
1 000 €							
Tulot		232	230	160	230	230	230
Menot		5 742	5 877	5 927	5 877	5 877	5 877

Terveystoimen tulot ja menot vastuualueittain		2010		2011		2012		2013		2014	
1 000 €			%		%		%		%		%
Terveystoimen tulot ja menot											
Terveyskeskustoiminta ¹		563 633	55,3	570 261	55,4	579 826	54,9	579 826	54,9	579 826	54,9
Avohoito		351 421	34,5	351 167	34,1	357 251	33,8	357 251	33,8	357 251	33,8
Laitoshoido		134 779	13,2	139 887	13,6	141 565	13,4	141 565	13,4	141 565	13,4
Aluepsykiatria		77 433	7,6	79 207	7,7	81 010	7,7	81 010	7,7	81 010	7,7
Hus-kuntayhtymä		455 720	44,7	460 000	44,6	475 706	45,1	475 706	45,1	475 706	45,1
Terveystoimen menot											
Terveystoimen menot		1 019 353		1 030 261		1 055 532		1 055 532		1 055 532	
€/asukas		1 747		1 748		1 776		1 763		1 750	
Asukasmäärä		583 350		589 330		594 321		598 709		603 174	
Menot muusta tuotannosta		31 012		31 780		31 435		31 435		31 435	
Talousarvio (mukana poistot)		1 050 365		1 062 041		1 086 967		1 086 967		1 086 967	

1 Terveystoimen talousarviolukuun on lisätty poistot ja vähennetty toiminnan ulkopuoliset menot.

Maahanmuuttajataustais-
ten osuus terveystoimen
henkilökunnasta lisääntyy

**Asiakkaan
valinnan-
vapautta
ja palvelu-
vaihtoehtoja
lisätään.**

**Joka neljäs
Suomen vieras-
kielisistä perus-
koululaisista
käy koulua
Helsingissä.**

lainsäädännön valmistelu sekä sosiaalihuollon lainsäädäntöuudistus. Terveystoimien uudistus tulee voimaan vaiheittain ja se tuo muutoksia mm. potilaiden mahdollisuuksiin valita hoitopaikka ja hoitava terveydenhuollon henkilö.

Kaupungin sosiaali- ja terveystoimen kokonaiselvityksen pohjalta ratkaistaan sosiaali- ja terveystoimen organisaatiota koskevat kysymykset.

Vanhusten palvelujen rakennemuutosta jatketaan edelleen. Laitospaikkoja vähennetään ja palveluasumista lisätään. Ennaltaehkäiseviin ja kotihoitoa tukeviin toimiin kuten päivätoimintaan ja palvelukeskuksiin kohdistetaan edelleen voimavaroja. Lisäksi omaishoitoa vahvistetaan edelleen. Hoitoketjujen toimintaa tehostetaan sekä sujuvuudesta huolehditaan Husin, terveyskeskuksen ja sosiaaliviraston yhteistyönä kohdentamalla erillismääräraha erityisesti alle 65-vuotiaiden ja mielenterveyskuntoutujien asumispalveluihin.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutusta jatketaan hallintokuntien yhteistyönä.

Sosiaalitoimen työllisyydenhoidossa nuoret ovat painopisteasiakkaina sosiaaliasemilla ja työvoiman palvelukeskus Duurissa, jossa toimii moniammatillinen nuorten palvelutiimi.

Lasten päivähoidossa alle kouluikäisten lasten määrä kasvaa Helsingissä edelleen, ja päivähoidon palvelut tuotetaan pääsääntöisesti omana toimintana. Lasten päivähoidossa laajennetaan yksityisen hoidon tuen käyttöä ja vahvistetaan kerhotoimintaa. Päivähoidon palveluverkkoa tarkastellaan päiväkotien ja leikki puistojen kokonaisuutena sekä yhteistyös- sä muiden hallintokuntien kanssa.

Kansalliseen mielenterveys- ja päihdesuunnitelmaan (Mieli 2009) pohjautuvan Terveysasema kuntalaisen käyttöliittymän -hankkeen tavoitteena on päihdehuollon- ja mielenterveyspalvelujen yhtäaikainen saatavuus peruspalveluissa. Vuonna 2012 hankkeen vakinaistaminen arvioidaan osana sosiaali- ja terveyshuollon yhteistyötä.

Terveyskeskustoiminnassa panostetaan vastaanotolle pääsyn parantamiseen. Koti- hoidossa tavoitteena on, että hoidon edellytysten täytyessä sen piiriin pääsee aina ilman jonottamista. Työ kohdistetaan entistä enemmän ns. keskiraskaisiin asiakkaisiin. Kaupun- ginsairaalan poliklinikkatoiminnan volyymi pysyy vuoden 2011 tasolla, ja akuuttisairaalan ajanvarauspoliklinikkatoimintaa kehitetään edelleen terveysasemia tukevana toimintana.

Maahanmuuttajataustaisten osuus terveystoimen henkilökunnasta lisääntyy ja heidän suomen kielen taitonsa kehittämistä tuetaan henkilöstökeskuksen ammatillisen suomen kielen kehittämishankkeessa (Aski).

Husin toiminta käsittää Husin helsinkiläisille tuottamat terveyspalvelut ns. kuntalas- kutettavat palvelut, joista terveyskeskus maksaa Hus-hinnaston mukaisesti. Lisäksi ter- veyskeskus osallistuu Husin talousarvion mukaisesti Myrkytystietokeskuksen palvelujen rahoittamiseen sekä kattaa osuutensa kalliin hoidon tasausmaksusta. Husin omistajaohja- usta vahvistetaan pääkaupunkiseudun muiden kuntien kanssa. Husin menot ovat noin 476 miljoonaa euroa vuonna 2012. Kasvua edellisen vuoden talousarvioon on 3,6 %.

Sivistys- ja henkilöstötoimi

Perusopetuksessa arvioidaan vuonna 2012 olevan suomenkielisiä oppilaita 33 400 ja ruot- sinkielisiä oppilaita 3 250. Ennusteen mukaan kaupungin perusopetuksen oppilasmäärien arvioidaan vuodesta 2011 vuoteen 2012 laskevan 250 oppilaalla suomenkielisessä perus- opetuksessa ja ruotsinkielisen perusopetuksen oppilasmäärän arvioidaan pysyvän vuoden 2011 tasolla. Ruotsinkielisessä lasten päivähoidossa ennustetaan olevan noin 2 000 lasta vuonna 2012. Perusopetuslain mukaista ilta- ja päivätoimintaa vahvistetaan.

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden määrän kasvun ennakoidaan jatkuvan. Perus- kouluissa valmistavaan opetukseen ennakoidaan osallistuvan 450 oppilasta ja suomi toisena kielenä -opetukseen noin 5 300 oppilasta vuonna 2012.

Lukioiden opiskelijamäärät suomenkielisessä koulutuksessa laskevat noin 350 opiskelijalla ja ruotsinkielisessä koulutuksessa opiskelijamäärän ennustetaan pysyvän lähes vuoden 2011 tasolla.

Ammatillisen koulutuksen tarve kasvaa edelleen. Vuoden 2012 talousarviossa on tavoittee- na saada kaikki järjestämisluvan mukaiset oppilaspaikat täytetyiksi. Talousarvio perustuu 7 270 oppilaan tasoon, ja oppisopimuskoulutuksen määrä on 3 000 sopimusta.

Suurena haasteena on kouluverkon sopeuttaminen oppilas- ja opiskelijamäärämuutosten edellyttämällä tavalla, kun samanaikaisesti uusien asuinalueiden koulutilojen tarve kasvaa.

Oppilas- ja opiskelijakohtaiset nettokustannukset nousevat jatkuvasti. Kustannusten nousuun vaikuttavat mm. oppilas- ja opiskelijamäärän vähentyminen, erityisoppilaiden ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden määrän kasvu sekä koulu- ja oppilaitostilojen perusparannusten kustannusvaikutus.

Suomenkielinen ja ruotsinkielinen työväenopisto ovat molemmat mukana kehittämässä sähköistä asiointia pääkaupunkiseudun kuntien yhteishankkeena. Molempien työväen- opistojen organisaatioiden uudistamismahdollisuudet selvitetään sekä Helsingissä että pääkaupunkiseudulla.

Kaupungin tuottamat opetus- ja koulutuspalvelut		TP 2010	TA 2011	TA 2012	Muutos 2011– 2012	TS 2013	TS 2014
1 000 €							
Tulot	Kaupungin tuottamat palvelut	19 579	17 087	18 008	5,4 %	17 696	17 793
	Suomenk. perusopetus ja lukiokoulutus	7 540	6 101	6 299	3,2 %	6 299	6 299
	Ruotsink. perusopetus ja lukiokoulutus	1 649	1 482	1 579	6,5 %	1 579	1 579
	Ruotsink. lasten päivähoito	3166	3 150	3 200	1,6 %	3 200	3 200
	Ammatillinen koulutus	4 583	3 950	4 524	14,5 %	4 188	4 261
	Tieto- ja tilapalvelut	2 619	2 398	2 400	0,1 %	2 424	2 448
	Hallinto	23	6	6	–	6	6
Menot	Kaupungin tuottamat palvelut	513 129	521 037	525 505	0,9 %	525 505	525 505
	Suomenk. perusopetus ja lukiokoulutus	347 217	347 099	349 150	0,6 %	349 150	349 150
	Ruotsink. perusopetus ja lukiokoulutus	39 221	39 700	39 721	0,1 %	39 721	39 721
	Ruotsink. lasten päivähoito	17 757	18 048	18 960	5 %	18 960	18 960
	Ammatillinen koulutus	85 500	92 215	93 590	1,5 %	93 590	93 590
	Tieto- ja tilapalvelut	14 657	15 055	15 150	0,6 %	15 150	15 150
	Hallinto	8 777	8 919	8 934	0,2 %	8 934	8 934

Korvaukset ja avustukset muiden tuottamiin palveluihin		TP 2010	TA 2011	Ennuste 2011	TA 2012	TS 2013	TS 2014
1 000 €							
Tulot		449	450	495	480	480	480
Menot		70 541	72 475	72 475	78 835	78 835	78 835

Työllisyyden hoitaminen		TP 2010	TA 2011	Ennuste 2011	TA 2012	TS 2013	TS 2014
1 000 €							
Tulot		105	44	112	50	50	50
Menot		2 180	2 270	2 270	2 290	2 290	2 290

KUVA © KIMMO BRANDT

**Ammatillisen
koulutuksen
tarve kasvaa
edelleen.**

Oppilas-, opiskelija- ja lapsimäärät	2010	2011	2012	2011–2012 muutos		2013	2014
--------------------------------------	------	------	------	---------------------	--	------	------

Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus							
Esiopetus	174	179	173	–6	–3,4 %	173	173
Perusopetus	33 438	33 131	32 885	–246	–0,7 %	32 800	32 856
Perusopetuksen lisäopetus (10 lk.)	336	336	336	0	0 %	336	336
Esi– ja perusopetus yhteensä	33 948	33 646	33 394	–252	–0,7 %	33 309	33 365
Lukiokoulutus	7 753	7 844	7 499	–345	–4,4 %	7 380	7 220
Valtionosuuteen oikeuttavat aineopiskelijat	696	683	638	–45	–6,6 %	635	632
Lukiokoulutuksen opiskelijat yhteensä	8 449	8 527	8 137	–390	–4,6 %	8 015	7 852
Esi– ja perusopetus sekä lukiokoulutus yhteensä	42 397	42 173	41 532	–641	–1,5 %	41 324	41 217

Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus							
Esiopetus	119	109	103	–6	–5,5 %	103	103
Perusopetus	3 152	3 117	3 111	–6	–0,2 %	3 063	3 121
Perusopetuksen lisäopetus (10 lk)	28	22	32	10	45,5 %	33	33
Esi– ja perusopetus yhteensä	3 299	3 248	3 246	–2	–0,1 %	3 199	3 257
Lukiokoulutus	1 254	1 260	1 247	–13	–1,1 %	1 254	1 254
Valtionosuuteen oikeuttavat aineopiskelijat	79	51	64	13	25,5 %	64	64
Lukiokoulutuksen opiskelijat yhteensä	1 333	1 311	1 311	0	0 %	1 318	1 318
Esi– ja perusopetus sekä lukiokoulutus yhteensä	4 633	4 559	4 556	–3	–0,1 %	4 517	4 575

Ruotsinkielinen lasten päivähoito							
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset	1 486	1 541	1 627	86	5,6 %	1 627	1 627
– Omissa päiväkodeissa	1 351	1 398	1 486	88	6,3 %	1 486	1 486
– Perhepäivähoidossa	135	143	141	–2	–1,4 %	141	141

Ammatillinen koulutus							
Valtionosuuteen oikeuttava koulutus	7 024	7 270	7 270	0	14 %	7 270	7 270
– Tekniikan ala	3 732	3 974	3 981	8	0,2 %	3 970	3 973
– Ravitsemis– ja talousala	500	485	485	0	0 %	485	485
– Sosiaali– ja terveysala	2 519	2 535	2 535	0	0 %	2 535	2 535
– Kulttuuriala	273	276	268	–8	2,9 %	280	277
Valtionosuuteen oikeuttava lisäkoulutus	181	124	190	66	53,2 %	185	185
Maksullinen palvelutoiminta	381	288	573	285	99 %	578	578
Oppisopimuskoulutus	2 889	3 400	3 000	–400	–11,8 %	3 000	3 000

Yksityisten sopimuskoulujen peruskoulupalvelut							
Oppilasvuosia, kaikki oppilaat	5 365	5 276	5 265	–11	–0,2 %	5 165	5 165
Oppilasvuosia, helsinkiläiset oppilaat	4 973	4 889	4 873	–16	–0,3 %	4 773	4 773

Ruotsinkielinen lasten päivähoito ostopalvelupäiväkodeissa							
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset	367	386	370	–16	–4,1 %	370	370

Kaupunginkirjasto pyrkii tukemaan aktiivista kansalaisuutta ja sen edellyttämiä taitoja. Kirjasto pyrkii tarjoamaan sekä mahdollisuuden virkistäytymiseen että esteettömän pääsyn kulttuurin ja tiedon lähteille. Aineiston tasapuolinen saatavuus koko pääkaupunkiseudulla on kirjastojen yhteistyön yksi tärkeä tavoite. saatavuus koko pääkaupunkiseudulla on kirjas-tojen yhteistyön eräs tärkeä tavoite. Keskustakirjaston suunnittelua jatketaan järjestämällä kansainvälinen arkkitehtikilpailu.

Kulttuuritoimen keskeisenä tavoitteena on työskennellä sen hyväksi, että Helsinki on monipuolinen ja omaleimainen kulttuurin keskus. Kulttuurikeskus vahvistaa Helsinkiä ta-pahtuma- ja festivaalikaupunkina. Savoy-teatteri toimii korkeatasoisena vierailuteatterina erityisalueenaan maailmanmusiikki. Kulttuurikeskus tukee kaupungin kulttuuri- ja taidekentän toimijoita avustuksilla. Kulttuuritoimen käyttömenoista (40,6 miljoonaa euroa) varataan noin 27 miljoonaa euroa avus-tuksiin. Avustusten määrää on nostettu noin 1,0 miljoonaa euroa vuoden 2011 tasosta.

Kaupunginmuseon aktiivinen toiminta kotimaisissa ja kansainvälisissä museoalan verkos-toissa ja onnistuneet kumppanuudet edistävät myönteistä mielikuvaa Helsingistä. Kaupunginmuseo jatkaa ja kehittää erilaisista taustoista tuleville asiakkaille räätälöityjen opastusten tarjontaa. Yhteistyötä eri vähemmistöjen ja maahanmuuttajayhteisöjen kanssa kehitetään edelleen. Kaupunginmuseo tuottaa vuonna 2012 useita näyttelyitä, jotka liittyvät World Design Capital Helsinki 2012 ja Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina -juhlavuoteen. Muun muassa Hakasalmen huvilassa avataan helsinkiläistä työtä ja sen tekijöitä kartoittava Made in Hel-sinki 1700–2012 -näyttely.

Taidemuseon keskeisenä menestystekijänä on korkeatasoinen erikoisnäyttelyohjelmisto, joka palvelee monipuolista kävijäkuntaa ja lisää uusien kävijäryhmien kiinnostusta kuvataiteeseen. Helsingin kaupunki on tilannut Solomon R. Guggenheim -säätiöltä selvityksen, jossa kartoitetaan mahdollisuudet perustaa Suomeen Guggenheim-museo. Selvitys valmistuu vuoden 2011 loppuun mennessä.

Kaupunginorkesterin siirtyminen Musiikkitaloon vuonna 2011 on parantanut orkesterin toiminnallisia edellytyksiä. Vuonna 2012 sinfoniakonserttien määrä lisääntyy vuoteen 2011 verrattuna ja oheispalveluihin on kiinnitetty ennakoon erityistä huomiota. Toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa on otettu huomioon eri kuntalaisryhmien tarpeet ja lisätty vuorovaikutteista yhteistyötä. Suurena haasteena on nykyisen yleisön säilyttäminen ja uuden yleisön sitouttaminen tulevina vuosina. Haasteena on myös saumattoman ja tuloksekkaan yhteistyön rakentami-nen kolmen toimijan ja Musiikkitalon hallinnon välillä. Orkesteri soittaa vuonna 2012 noin 106 000 kuulijalle keskimäärin 70 konsertissa.

Korkeasaaren eläintarha jatkaa tapahtumien sekä yritys- ja yhteistyöryhmien palvelun kehittämiseen tähtäävää kehittämisohjelmaa vuonna 2012. Kehittämisohjelmaan kuuluu mm. verkkokaupan käyttöönottaminen ja lipunmyynnin hallintajärjestelmän ja porttijär-jestelmän rakentaminen. Korkeasaari kehittää lisäksi toimintaansa ympäristökasvatuksen ja kouluopetuksen tukena mm. luontokouluilla ja erilaisilla tapahtumilla.

Nuorisoasiainkeskuksen vuoden 2012 toiminnassa näkyy 10–17-vuotiaiden kokonaismää-rän väheneminen ja samalla maahanmuuttajataustaisten nuorten määrän kasvaminen. Nuorisokulttuuriset ilmiöt näkyvät kaupunki- ja katukulttuurissa.

Kulttuuritoimen avustusten määrää nostetaan.

Jääveistos Korkeasaarella.

Talvirieha Paloheinän jäähallissa. Kuvassa esiintyy muodostelmaluistelujoukkue Marigold IceUnity.

Nuorisoasiainkeskus on vahvasti mukana hallintokuntien yhteishankkeissa, joissa lisätään moniammatillista toimintaa internetissä nuorten keskuudessa, tuotetaan lapsille ja nuorille iltapäivisin ja loma-aikoina tarjottavaa mielekästä toimintaa ja lisätään lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia.

Liikuntatoimen käyttömenoista 16,4 miljoonaa euroa varataan liikunnan järjestötoiminnan tukemiseen sekä laitospalvelu- ja säätiöavustuksiin. Kaupunkilaisten liikuntamahdollisuuksia lisätään tuottamalla palveluja erilaisille asiakasryhmille. Liikuntatoimen investoinnit suunnataan alueellisesti tasapainoissa kaupunginosien väestön tarpeiden perusteella.

Voimavarojen suuntaamisessa suositetaan väestöryhmiä, joille terveyden eriarvoisuuden riskit kasautuvat. Näiden ryhmien vähäisen liikunnan tunnistamista tehostetaan ja heille tarjotaan edullisia liikuntamahdollisuuksia. Lähiöliikunta on integroitu liikunnanohjaukseen. Maahanmuuttajille järjestetään liikuntatoimintaa ja ikääntyneiden toimintakykyä ylläpidetään liikuntaviraston senioriliikunnalla.

Tietokeskus tähtää visionsa mukaisesti kaupunkitiedon edelläkävijäksi. Tietokeskus hankkii, tutkii, julkaisee, säilyttää ja pitää saatavilla tietoa Helsingistä ja sen toimintaympäristöstä. Tietokeskuksen merkittävä hanke on Helsinki Region Infoshare – Avoin seututieto, joka tähtää olemassa olevan tiedon avoimeen ja maksuttomaan jakeluun. Hankkeessa rakennetaan Helsingin seudun kattava perustietovarantojen ja aineistojen omistajien verkosto ja verkkopalvelu. Hankkeen valmisteluvaihe päättyy vuonna 2012.

Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitos käyttää toiminnassaan nimeä **Oiva Akatemia**. Liikelaitoksen tehtävänä on tuottaa koulutus-, kehittämis- ja konsultointipalveluja ensisijaisesti Helsingin kaupunkikonsernille. Hinnoittelua ohjaa omakustannusperiaate. Palvelutuotannossa on keskeistä myös ulkopuolisten verkostokumppaneiden osaamisen hyödyntäminen.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen keskeisimmät haasteet liittyvät maankäytön ja asumisen toteutusohjelman (MA-ohjelman) toimeenpanoon. Jos kaikkien pääluokkaan kuuluvien virastojen tavoitteet toteutuvat, on MA-ohjelman mukaisilla tavoitteilla mahdollisuus toteutua. Tavoitteena on nostaa Helsinkiin valmistuvien uusien asuntojen määrä keskimäärin

5 000 asentoon vuodessa. Näiden määrällisten tavoitteiden toteutumiseen vaikuttavat ennen kaikkea talouden suhdanteet. Virastojen välisiä yhteistyötapoja kehitetään kaikilla tasoilla kaupunkiympäristön laadun ja toteutettavuuden parantamiseksi sekä tuottavuuden lisäämiseksi.

Kaupunkisuunnitteluvirasto kaavoittaa MA-ohjelman tavoitteen mukaisesti uusia asuin- ja työpaikka-alueita Jätkäsaareen, Kalasatamaan, Kruunuvuorenrantaan, Honkasuolle, Kuninkaantammeen, Keski-Pasilaan ja Östersundomiin sekä täydentää kaupunkirakennetta valmiilla alueilla. Viraston sitovina tavoitteina vuonna 2012 on saada aikaan Vantaan ja Sipoon kanssa Östersundomin yhteisen yleiskaavan luonnos sekä laatia asemakaavoja 5 000 asunnon rakentamiseksi. Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen osuuden lisääminen on myös kaupunkisuunnitteluviraston sitovana tavoitteena.

Kiinteistövirasto luovuttaa tontteja lähinnä Salmisaaresta, Kalasatamasta, Ruskeasuolta ja Jätkäsaaresta. Teollisuus- ja varastotontteja luovutetaan pääasiassa Kivikon teollisuusalueelta. Keski-Pasilan keskustakorttelin tarjouskilpailu järjestetään yhdessä Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Kruunuvuorenrannan projektialueella luodaan edellytykset rakentamisen käynnistämiseksi. Asuintonttien varaaminen on aloitettu mm. Borgströminmäen alueella. Sekä nykyisten että tulevien metroasemien ja juna-asemien seutuja kehitetään.

MA-ohjelman toteuttamiseksi kiinteistövirasto varaa tontteja ja järjestää erityyppisiä tontinluovutuskilpailuja. Virasto edistää pientalorakentamista varaamalla tontteja omatoimiseen, tuottajamuotoiseen ja rakennuttajakonsulttivetoiseen rakentamiseen.

Helsingin keskustan elinvoiman vahvistamiseksi kiinteistövirasto toimii Töölönlahden, ydinkeskustan (mm. kaupungintalokorttelit), Eteläsataman, Keski-Pasilan, kampusalueiden sekä Hakaniemen kehittämiseksi. Lisäksi virasto edistää keskustan maanalaisten hankkeiden toteutumista.

Uudisrakentamisessa edistetään energiatehokkaita ratkaisuja. Tontinluovutusehtoihin sisällytetään rakennusten energiatehokkuutta koskevat ehdot.

Täydennysrakentamista edistetään kaupungin vuokratonteilla, erityisesti kiinteistöyhtiöiden hallinnassa olevissa kohteissa. Varikkoalueiden kehittämisprojekteilla luodaan uusia toimitila- ja asuntoalueita olemassa olevan rakenteen sisälle mm. Koskelan ja Vallilan liikennevarikoilla. Tärkeimmät täydennysrakentamiskohteet talousarviovuonna ovat Isonnevantien alue Haagassa, Myllypuron voimala-alue ja puukaupunki, Ormuspelto Malmilla ja Linnanpelto Mellunkylässä.

Tilakeskuksen tavoitteena on kaupungin tilankäytön tehostaminen yhteistyössä hallintokuntien kanssa. Tavoitteena on laatia vuoden 2012 aikana alueelliset tilankäytön pitkän aikavälin kehittämissuunnitelmat, joiden mukaisesti luovutaan järjestelmällisesti sellaisista kaupungin omistamista rakennuksista ja osakemuotoisista tiloista, joiden omistaminen ei ole tarkoituksenmukaista. Tavoitteena on saattaa rakennus- ja tilaomistus pitkällä aikavälillä sellaiselle tasolle, että kaupungilla on taloudelliset edellytykset huolehtia omistamansa rakennus- ja tilakannan käyttöarvon säilymisestä.

Asuntotuotantotoimisto rakennuttaa ja peruskorjaa MA-ohjelman ja asiakkaiden tavoitteiden mukaisesti laadukkaita ja elinkaarikustannuksiltaan edullisia asuntoja. Asuntotuotantotoimisto sitoutuu vuonna 2012 rakennuttamaan 921 asuntoa.

Rakennusvalvonta on lakisääteistä viranomaistoimintaa. **Rakennusvalvontavirasto** huolehtii omalta osaltaan, että säännöksissä määritellyt ja valtuuston ja lautakunnan asettamat sekä määrälliset että laadulliset tavoitteet toteutuvat. Rakennusvalvontavirasto sitoutuu käsittelemään vähintään 80 % saapuneista lupahakemuksista kuudessa viikossa.

Pyörätiemerkintöjä.

Täydennysrakentamishankkeita mm. Haagassa, Myllypurossa, Malmilla ja Mellunkylässä.

KUVITUS © LAURI SALMINEN

Kaupunki investoi uusiin alueisiin

Kaupunki investoi edelleen merkittävästi vuonna 2012, yhteensä 660 miljoonaa euroa. Tästä emokaupungin (ilman liikelaitoksia) investointiosan menot ovat 412 miljoonaa euroa ja liikelaitosten investoinnit 248 miljoonaa euroa. Kokonaisinvestointien tasoa on alennettu epävarmojen talousnäkökymien vuoksi 24 miljoonalla eurolla (3,5 %) kuluvaan vuoden talousarviosta. Vuoden 2011 arvioituun investointien toteutumaa (ylitysoikeudet ml.) verrattuna emokaupungin investointimäärärahat ovat 94 miljoonaa alemmat.

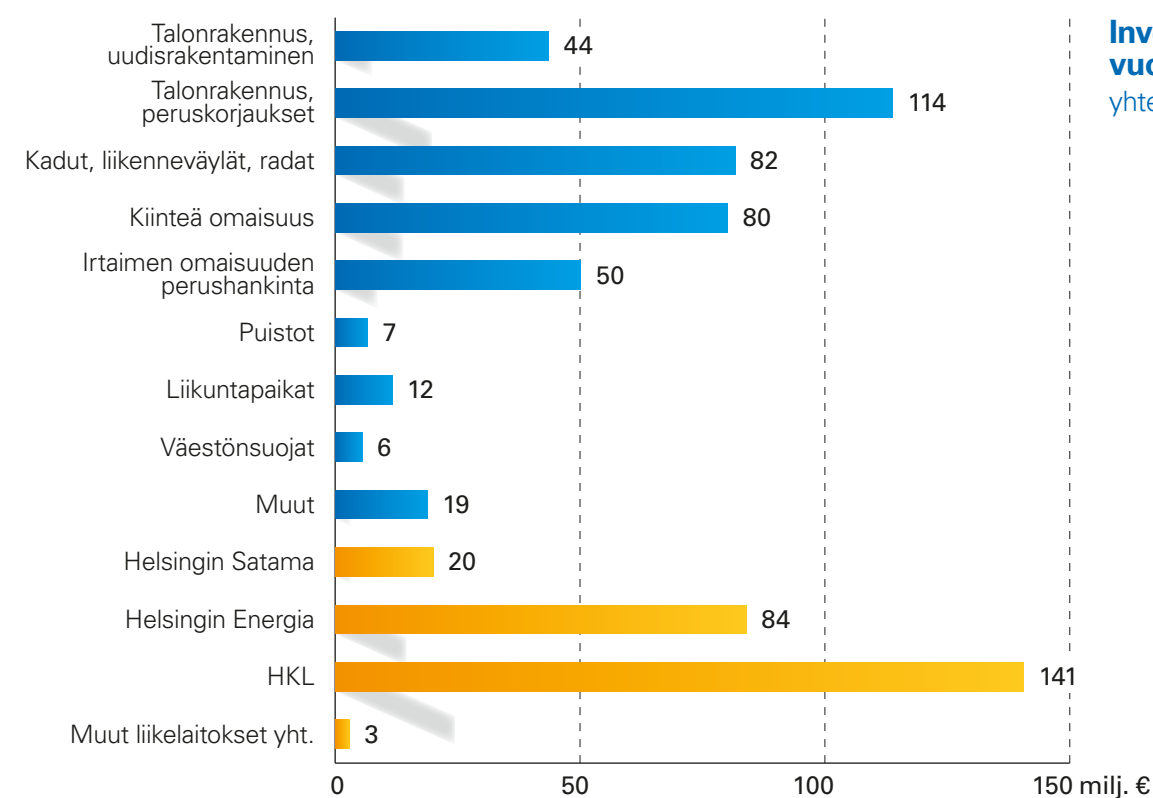
Suunnitelmakaudella kaupungin investointimenojen on arvioitu olevan 623 miljoonaa euroa vuonna 2013. Suunnitelmavuonna 2014 kokonaisinvestointien taso nousee 770 miljoonaan euroon. Nousu aiheutuu erityisesti Helsingin Energian mittavista 167 miljoonan euron investoinneista.

Olemassa olevan rakennuskannan ja infrastruktuurin korjaamisen ja parantamisen ohella merkittävän osan investoinneista muodostavat Jätkäsaaren ja Kalasataman uusien alueiden rakentaminen. Taloussuunnitelmakaudella emokaupungin vuoden 2013 investointien tason on arvioitu olevan 412 miljoonaa euroa ja vuoden 2014 tason 445 miljoonaa euroa. Suunnitelmakaudella investointimenojen nousuun vaikuttavat erityisesti Pasilan ja Kruunuvuorenrannan uusien alueiden rakentamisen käynnistyminen. Lisäksi Jätkäsaaren ja Kalasataman alueiden katuverkkojen rakentaminen sekä uusien alueiden maankäytöstä aiheutuvien liikenneväylien parantaminen edellyttävät huomattavia investointeja suunnitelmakaudella.

Liikelaitosten investoinneissa painottuvat HKL:n (141 miljoonaa euroa) ja Helsingin Energian (84 miljoonaa euroa) investoinnit. Suurimmat vuoteen 2012 kohdistuvat HKL:n hankkeet ovat metron kulunvalvonta (22 miljoonaa euroa), metrovarikko (15 miljoonaa euroa), uusien metrovaunujen hankinta (15 miljoonaa euroa) ja Jokeri 2 -tunneli (17 miljoonaa euroa). Helsingin Energian suurimpia yksittäisiä voimalaitosinvestointeja vuonna 2012 ovat Vuosaaren voimalaitosten automaation ja sähköistyksen modernisointi sekä Salmisaaren öljyluolien muutostyöt. Taloussuunnitelmakaudella Helsingin Energian investointien määrä

Taiteilija Lauri Salmisen kuvaus tulevasta jouluisesta Kalasatamasta.

Keski-Pasilan ja Kruunuvuorenrannan rakentaminen käynnistyvät

Investoinnit vuonna 2012
yhteensä 660 milj. euroa

Kulosaaren koulu puretaan.

Roihuvuorella Porolahden koulun alaluokat opiskelevat paviljonkirakennuksessa koulun peruskorjauksen ajan. Perusparannuksen rakennuskustannukset ovat noin 7 miljoonaa euroa.

kasvaa voimakkaasti: vuonna 2014 kokonaisinvestoinnit ovat 167 miljoonaa euroa. Investointitason nousu johtuu IE-direktiivin vaatimien ympäristöinvestointien (190 miljoonaa euroa) toteutuksesta Salmisaaren voimalaitoksella vuosina 2014–2015.

Tonttien myynneistä arvioidaan vuosittain kertyvän 85 miljoonaa euroa vuosina 2012 ja 2013.

Kiinteän omaisuuden hankintaan varataan vuosittain yhteensä 12 miljoonaa euroa. Esirakentamiseen, maaperän puhdistukseen ja täyttöihin on talousarviossa varauduttu 65 miljoonalla eurolla. Merkittävimmät esirakennusalueet ovat Kalasatama, 18 miljoonaa euroa ja Länsisatama, 19 miljoonaa euroa. Pasilan esirakentamisen on arvioitu alkavan täysipainoisesti vuonna 2013.

Talonrakennus

Tilakeskuksen talonrakennusinvestointeihin vuodelle 2012 on varattu yhteensä 154 miljoonaa euroa. Summasta uudis- ja lisärakennushankkeisiin ja niiden suunnitteluun on varattu 44 miljoonaa euroa, korjaushankkeisiin ja niiden suunnitteluun 104 miljoonaa euroa sekä kaupungintalokorttelien kehittämiseen 6 miljoonaa euroa. Pelastuslaitoksen rakennusinvestointeihin on varattu vuodelle 2012 yhteensä 4 miljoonaa euroa.

Uudisrakentamisen kohdalla talonrakennushankkeiden investointiohjelmassa pääpaino on uusien alueiden palvelurakennusten, päiväkotien ja korttelitalojen toteuttamisessa sekä terveystoimen Itäisen yhteispäivystyksen ja Myllypuron pääterveysaseman rakentamisessa.

Talonrakennuksen investoinneissa suunnitelmakaudella panostetaan merkittävästi korjausrakentamiseen. Korjausrakentamisen osuus on noin 70 % vuosittaisesta investointirahoituksesta. Korjausrakentaminen kohdistuu rakennusten terveellisyyden ja turvallisuuden lisäämiseen sekä erityisesti koulurakennusten ja päiväkotien sisäilma- ja kosteusvauriokorjauksiin. Merkittävimpiä yksittäisiä korjauskohteita suunnitelmakaudella ovat Lapinlahden sairaalan, Roihuvuoren toisen asteen ammatillisen koulutusyksikön perusparannus ja Staran Jätkäsaaren (Länsisatama) työtukikohta. Jätkäsaaren Bunkkerin muutos- ja perusparannuksen toteutussuunnittelu aloitetaan.

Pelastuslaitoksen rakennusinvestoinneista merkittävin on Erottajan pelastusaseman peruskorjaus, joka toteutetaan vuosina 2011–2013. Haagan pelastusaseman peruskorjaukseen sekä peruskorjauksen väistötilaratkaisuihin varaudutaan suunnitelmakauden lopulla.

Talonrakennusinvestointien lisäksi väestönsuojien rakentamiseen on varattu yhteensä 6 miljoonaa euroa. Merkittävin hanke on Torkkelinmäen kalliosuojan meneillään oleva peruskorjaus, joka valmistuu vuonna 2012.

Katu- ja liikenneväylärakentaminen

Katu- ja liikenneväyläinvestointeihin on varattu 82 miljoonaa euroa vuonna 2012. Suunnitelmakaudella katu- ja liikenneväyläinvestoinnit kasvavat projektialueiden lisääntyvän asunto- ja työpaikkarakentamisen vuoksi noin 100 miljoonan euron tasolle.

Suuret liikennehankkeet sekä liikenteen kalusto- ja varikkohankkeet

	milj. €	Kustannus-arvio	Rakennus- tai hankinta-aika	TA 2012	TS 2013	TS 2014	2015–
Metron kulunvalvonta		115,0	2010–15	22,0	1,0	36,0	56,0
Uudet metrovaunut		105,0	2010–16	14,5	5,1	43,4	42,0
Itäväylän ja Linnanrakentajantien liittymä		105,0	2012–	1,5	2,0	4,0	97,5
Metrovarikko		57,6	2012–15	15,2	16,8	7,1	18,4
Jokeri 2 (pääosin HKL:n investointi)		44,5	2012–16	17,5	20,5	2,1	4,4
Kehä I:n ja Kivikontien eritasoliittymä¹		17,0	2012–13	8,5	8,5	–	–

¹ Yhteishanke valtion kanssa ja edellyttää valtion rahoitusta.

Liikenneviraston kanssa toteutetaan yleisiin teihin liittyviä liikennejärjestely- ja meluntorjuntahankkeita. Yhteishankkeiden toteutus on sidoksissa hankkeiden rahoitukseen valtion talousarviossa. Kehä I:n ja Kivikontien eritasoliittymän rakennussuunnittelu on käynnissä ja eritasoliittymän rakentamiseen varaudutaan vuosina 2012–2013 edellyttäen, että Liikennevirasto osallistuu hankkeeseen. Kehä I:llä Espoon rajan ja Vihdintien välillä on viimeinen ahdas väyläosuus. Rakennussuunnitelmat ovat valmiit ja osuuden rakentamiseen varaudutaan vuosina 2012–2013. Lisäkaistojen lisäksi hankkeeseen sisältyy kevyen liikenteen yhteyksien täydentäminen ja melusuojausten uusiminen.

Valtion hankkeena mahdollisesti käynnistyvään Pisara-radan suunnitteluun valmistautetaan valtion kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

Katuinvestoinnit jatkuvat keskeneräisillä projektialueilla Salmisaarella, Arabia-Toukolan alueella, Etelä-Hermannissa, Viikki-Latokartanossa, Viikinmäessä ja Vuosaarella, jotka valmistuvat suunnitelmakauden aikana. Projektialueiden toteutuksen rinnalla uudisrakentamista tehdään myös pienemmissä erilliskohteissa (Lauttasaari, Haaga, Alppikylä, Ormuspelto, Kotinummentien alue, Myllypuron puukaupunki, Maunula, Linnanpelto, Myllypuron voimala-alue). Työpaikkarakentamisen kannalta tärkeimmät alueet ovat Kivikko ja Salmisaari.

Meluntorjunnan erillishankkeet kohdistuvat meluntorjuntaselvityksen suuntaviivojen ja kohdepriorisoinnin mukaisille rakennetun pääkatuverkon osille (Itäväylä/Herttoniemi, Kirkonkyläntie, Tapaninvainiontie, Suutarilantie, Tapaninkyläntie–Tapanilankaari). Uusien katujen ja liikenneväylien meluntorjunta tehdään tarvittaessa osana kyseisiä hankkeita. Lisäksi meluntorjuntaa sisältyy kaupungin ja Uudenmaan ELY-keskuksen yhteishankkeisiin.

Joukkoliikenteen Jokeri 2 -poikittaisyhteyden rakentaminen Vuosaaren ja Myyrmäen välille aloitetaan suunnitelmakauden aikana. Jokeri 2:n kokonaiskustannukset ovat yhteensä noin 48 miljoonaa euroa, josta Helsingin kustannusosuus on noin 44 miljoonaa euroa. Katuinvestointien taloussuunnitelma sisältää ainoastaan nykyisen katuverkon parantamisen, sillä suurin osa investoinnista (Keskuspuiston alittava tunneli ja Kuusmiehentien joukko-liikennekatu) sisältyy HKL-liikelaitoksen investointeihin.

Katujen peruskorjaus keskittyy suunnitelmakauden aikana pääosin ydinkeskustaan, jossa suurimmat kohteet ovat Torikorttelien alue ja Keskuskatu Aleksanterinkadun ja

Malmin sairaala-alueelle nousee itäinen yhteispäivystys uuteen rakennukseen. Vasemmalla havainnekuva yhteispäivystyksestä.

Lapinlahden sairaala on yksi merkittävistä korjauskohteista.

Siltojen rakenteellista ja kaupunkikuvallista kelpoisuutta ylläpidetään.

Kaivokadun välillä. Muut katujen peruskorjaushankkeet johtuvat tyypillisesti vakavista rakennevaurioista.

Siltojen (yli 400 siltaa) ja muiden erikoisrakenteiden (tukimuurit, portaat, meluesteet) peruskorjausten määräraha pidetään suunnitelmakauden aikana tasolla, jolla kohteiden rakenteellinen ja kaupunkikuvallinen kelpoisuus voidaan ylläpitää.

Katujen ja liikenneväylien uudelleen päällystys kohdistetaan vuosittain tehtävän päällystysohjelman perusteella eniten kuormitetuille pää- ja kokoojakaduille.

Liikennejärjestelyhankkeet kohdistetaan erityisesti turvallisuutta edistäviin liittymä-, risteys- ja kaistajärjestelyihin, jotka tukevat myös joukko- ja muun liikenteen sujuvuutta. Uusien kiertoliittymien avulla vähennetään liikennevalo-ohjauksen tarvetta. Asuntokatu- ja hidasteiden toteutusta jatketaan, kuitenkin yhä useammin korotettuina suojateinä tai risteyksinä.

Jalankulun ja pyöräilyn väyliin osoitettu määräraha on tarkoitettu nykyisen pääraittiverkon täydentämiseen ja kehittämiseen rakennetussa katuverkossa. Jalankulun ja pyöräilyn siltoihin osoitettu määräraha käytetään rakennetun kevyen liikenteen verkon puuttuneiden yli- ja alikulkusiltojen rakentamiseen.

Vuonna 2012 toteutetaan Siilitien metroaseman liityntäpysäköintijärjestelyt metroaseman muutostöiden jälkeen.

Länsimetron toteutusta jatketaan Espoon ja Helsingin yhteisen Länsimetro Oy:n hankkeena.

Puistorakentamiseen on varattu yhteensä 7 miljoonaa euroa vuodelle 2012. Uusiin puistoihin ja peruskorjauksiin on varattu 5 miljoonaa euroa. Projektialueiden puistohankkeisiin on varattu yhteensä 2 miljoonaa euroa.

Töölönlahden puistojen rakentaminen painottuu Musiikkitalon ympäristöön. Radan-varressa puistojen rakentaminen kytkeytyy kortteleiden talonrakennusten aikatauluihin.

Puistojen kunnosta huolehditaan.

Jätkäsaaren alueen puistorakentaminen etenee alueen toteuttamisen vaatimalla tavalla vuodesta 2013 alkaen. Alueelle keskeisen Hyväntoivonpuiston rakentaminen alkaa vuonna 2013 ja jatkuu suunnitelmakauden jälkeen. Kalasataman alueen puistorakentaminen käynnistyy alueen toteuttamisen vaatimalla tavalla vuodesta 2014 alkaen ja jatkuu suunnitelmakauden jälkeen. Kruunuvuorenrannan ja Pasilan puistorakentaminen käynnistyvät vasta suunnitelmakauden jälkeen.

Peruskorjauksissa varaudutaan myös sellaisten puistojen peruskorjaamiseen, jotka eivät tehtyjen aluesuunnitelmien mukaan enää täytä toiminnallisia ja turvallisuusvaatimuksia, vaan vaativat välitöntä peruskorjausta. Tehtävät toimenpiteet ovat istutusalueiden uusimista, käytävä- ja oleskelualueiden parantamista ja laite- ja kalustekannan ajanmukaistamista nykyisten vaatimusten mukaisiksi.

Liikuntarakentaminen

Liikuntatoimen vuoden 2012 talousarviossa on varattu liikuntapaikkojen perusparannuksiin noin 8 miljoonaa euroa, uudisrakentamiseen 3 miljoonaa euroa ja suunnitteluun 0,3 miljoonaa euroa sekä Rastilan leirintäalueelle 0,2 miljoonaa euroa eli yhteensä 12 miljoonaa euroa.

Uudisrakennushankkeista suurimmat ovat Laajasuon liikuntapuiston rakentaminen ja Käpylän liikuntapuistoon tehtävät muutostyöt.

Suurimmat talousarvioon sisältyvät perusparannushankkeet ovat Oulunkylän tekojäädan pinnoituksen ja valaistuksen peruskorjaus sekä Eläintarhan kentän peruskorjauksen loppuunsaattaminen.

Ulkoilureittien rakentamiseen ja perusparantamiseen on varattu yhteensä 0,4 miljoonaa euroa. Reitit toteutetaan ulkoilureittityöryhmän esitysten mukaisesti usean eri hallintokunnan yhteistyönä. Ulkoilureittien varrelle hankitaan ulkokuntoilulaitteita.

Jakomäen liikuntapuiston avajaiset.

Liikuntarakentamiseen on varattu 12 miljoonaa euroa.

Suurin taloussuunnitelmakaudelle sijoittuvista uudisrakennushankkeista on Paloheinän ulkoilumajan laajennus ja huoltotilojen rakentaminen. Perusparannushankkeista suurimmat ovat Oulunkylän liikuntapuiston huolto- ja katsomorakennukseen tehtävät korjaukset ja Käpylän liikuntapuiston kenttään tehtävät työt.

Suunnitelmakaudella rakennetaan lisäksi uusia huoltorakennuksia ja huoltotiloja liikuntapuistoihin ja urheilukentille. Myös huoltotilojen laajennuksia on suunnitelmissa. Tekonurmikentillä lisätään kenttien käyttötunteja ja samalla vähennetään hoitokustannuksia sekä parannetaan koululiikunnan mahdollisuuksia strategiaohjelman 2009–2012 mukaisesti.

www.uutta-helsinkia.fi

Aluerakentamiskohteet

Tavarasatamilta vapautuneilla alueilla **Länsisataman Jätkäsaarella** ja **Kalasataman Sörnäistenniemessä** rakentaminen on edennyt aloitusalueilla kadun rakentamisesta talonrakentamiseen. Ensimmäinen toimitilakortteli valmistuu jo vuoden 2011 lopussa Jätkäsaaren. Vuonna 2012 valmistuvat sekä Jätkäsaaren että Sörnäistenniemen ensimmäiset asuinrakennukset. Isona kymmenen vuotta kestävästä rakentamisprojektista on käynnistynyt Kalasataman keskuksen rakentaminen metroaseman ympärille. Molemmilla alueilla kehitetään logistiikan koordinointi -nimellä toimivaa palvelua aluerakentamisen sujuvoittamiseksi, toimintojen yhteensovittamiseksi ja rakentamistoiminnan aiheuttamien ympäristöhaittojen vähentämiseksi. Edelleen molemmille alueille on ryhdytty rakentamaan Helsingin ensimmäisiä alueellisia jätteen imukeräysjärjestelmiä.

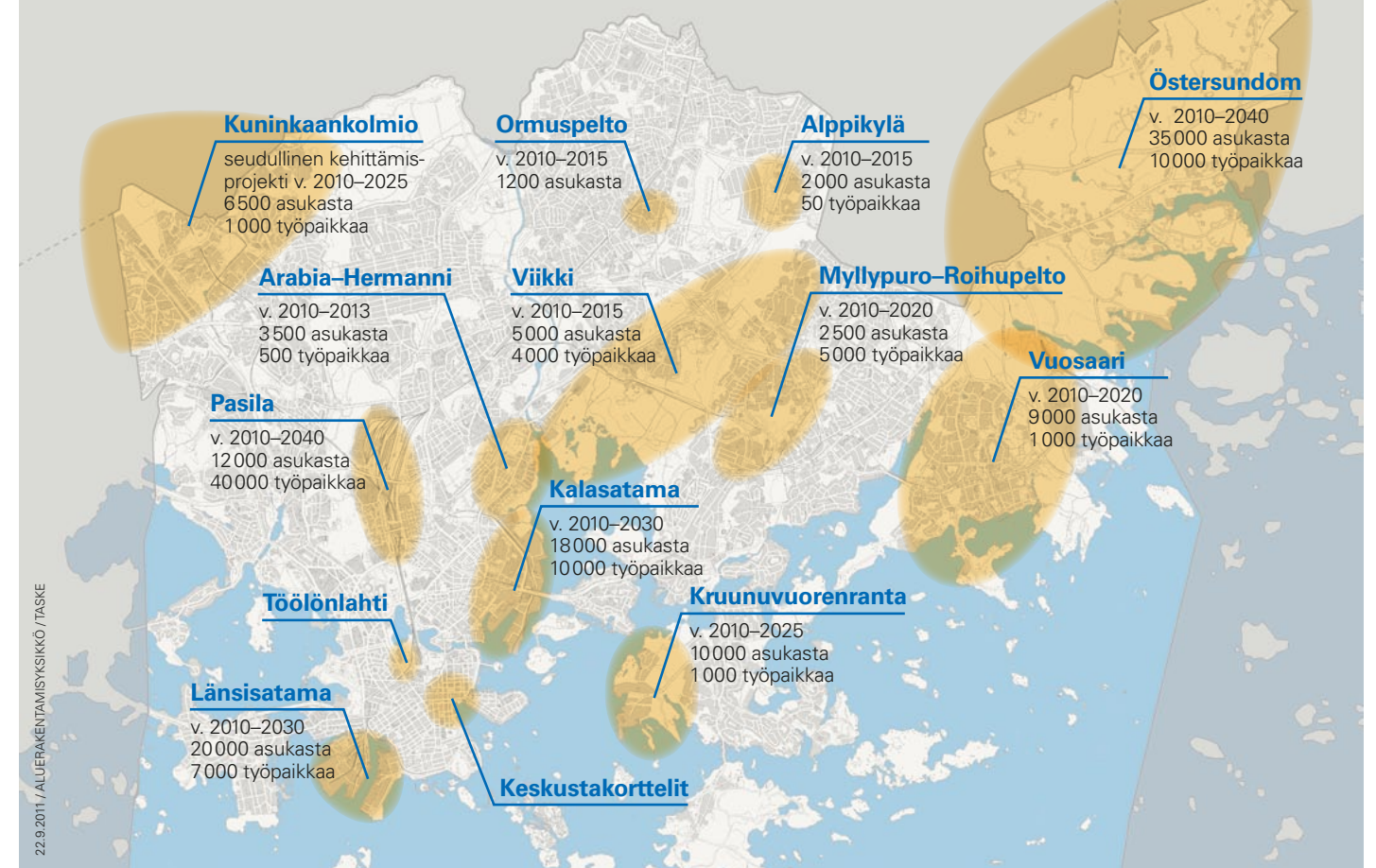
Pasilassa rakentaminen jatkuu asuntorakentamisella Ilmalassa ja Vallilan konepaja-alueella. Keski-Pasilassa on käynnissä kilpailullinen neuvottelumenettely keskustakortteleiden toteuttajan valitsemiseksi yhdessä valtion edustajien kanssa.

Raitiovaunulinja 8:n kääntöpaikka Jätkäsaarella.

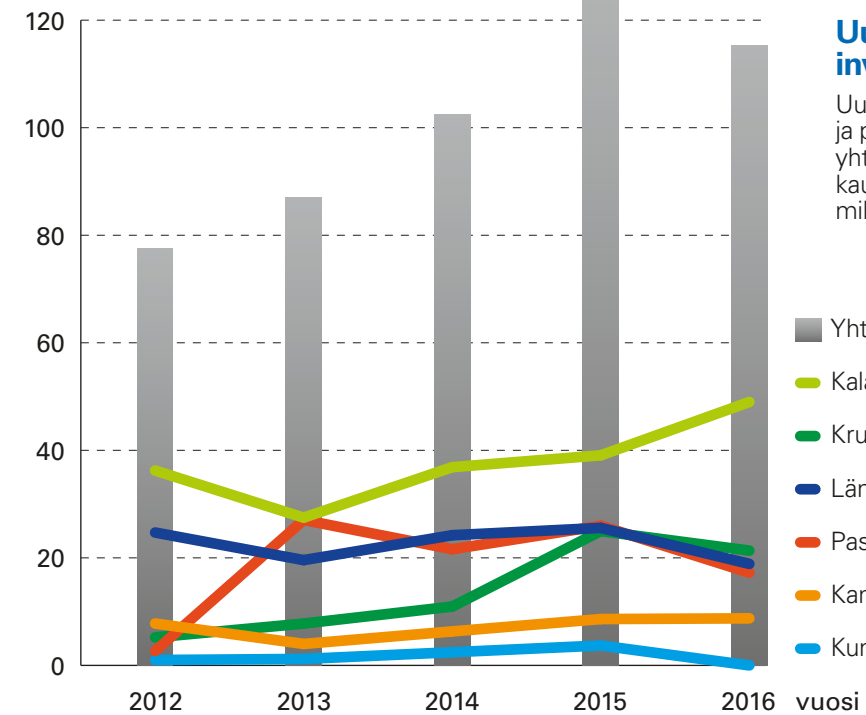

KUVA © VLADIMIR POHTOKARI

Kaupungin aluerakentamiskohteet

milj. €

Uusien projektialueiden investoinnit 2012–2016

Uusien projektialueiden esirakentamiseen, katujen ja puistojen investointeihin käytetään vuonna 2012 yhteensä 77,6 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmakaudella 2012–2014 investoinnit ovat yhteensä 267 miljoonaa euroa.

Öljysatama poistuu – rakentaminen alkaa.

Laajasalon öljysataman toiminnot loppuivat vuonna 2010. Öljy-yhtiöt ovat puhdistaneet toiminta-alueidensa maaperää sekä purkaneet öljysatamatoiminnan rakenteita. Tälle alueelle toteutetaan **Kruunuvuorenrannan** asuinalue. Sen rakentaminen aloitetaan heti asemakaavojen saatua lainvoiman. Alueen Laajasalon puoleisessa osassa Borgströminmäellä kaupunki on jo tehnyt yhdessä rakentajien kanssa kumppanuuskaavoitusta. Kantakaupungista Kruunuvuorenrantaan johtavan siltayhteyden suunnittelu tehdään kansainvälisen suunnittelukilpailun pohjalta vuoden 2012 loppuun mennessä. Suunnitelma otetaan osaksi joukkoliikennetyhteyden ympäristövaikutusten arviointiprosessia. Muistona öljyhuoltotoiminnasta rakennetaan vuoden 2012 loppuun mennessä yksi öljysäiliö näkyväksi valotaideteokseksi.

Kuninkaankolmio on Helsingin, Espoon ja Vantaan yhteinen kehittämisprojekti. Alueella valmistellaan Honkasuon ekotehokkaan asuinalueen rakentamista pientalorakentajien kanssa. Kuninkaantammen alueella jatketaan keskusta-alueen ja etelärinteen asemakaavoitusta sekä poikittaisen joukkoliikennetyhteyden Jokeri 2:n toteutuksen valmistelua.

Myllypurossa rakennetaan keskustaa ja puukaupunkia. Voimalaitosalueen asuntorakentamista valmistellaan.

Alppikylässä ja **Ormuspellossa** kehitetään pientalokaupungin rakentamisperiaatteita.

Östersundom on yleiskaavavaiheessa. Siellä selvitetään asuntorakentamisen periaatteita, raideliikennejärjestelmän toteuttamismalleja ja aurinkoenergian hyödyntämisen periaatteita.

KUVA © CHARLOTTA BOUCHT

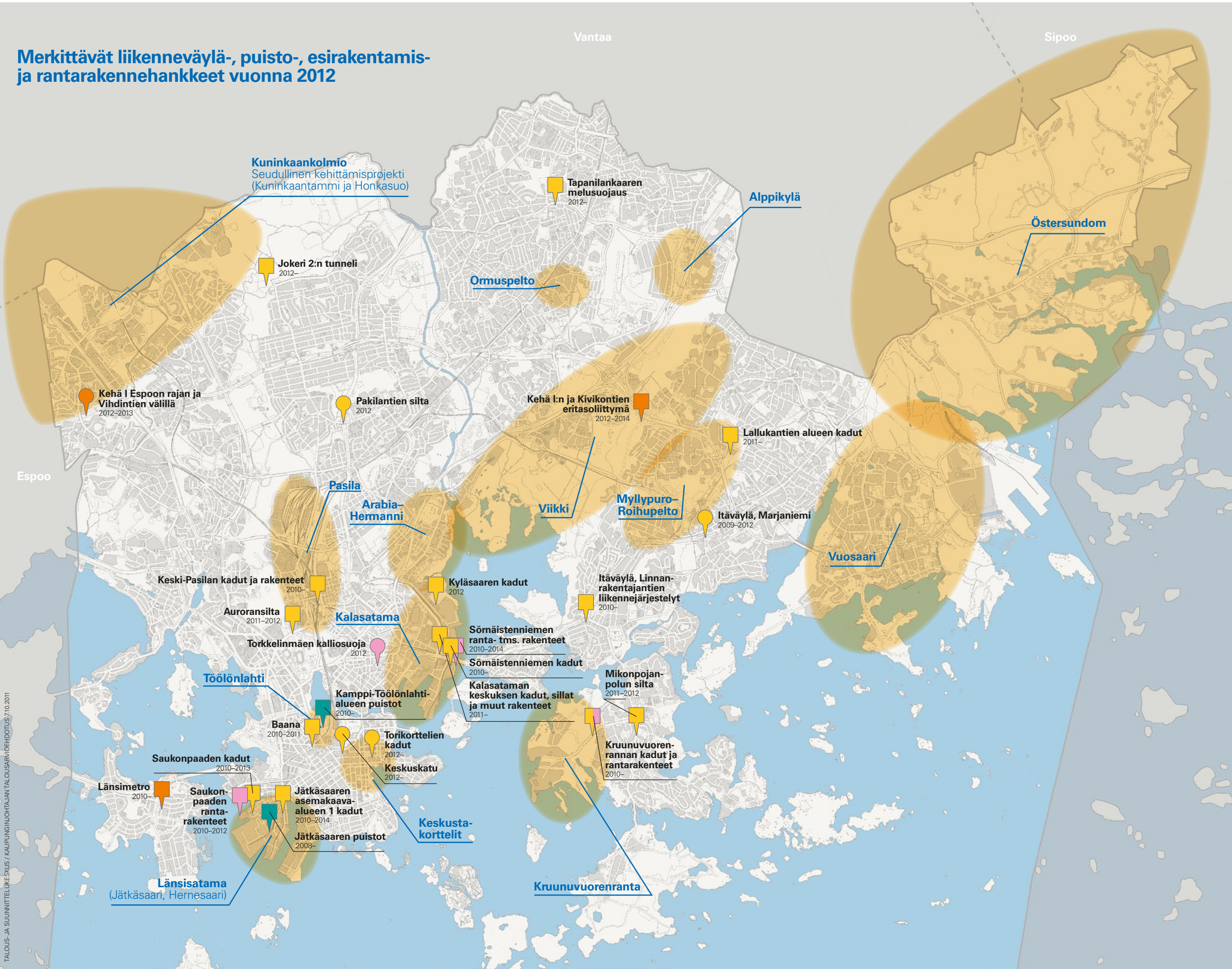

Vanhoilla projektialueilla eli **Vuosaarella, Viikissä, Arabia-Hermannissa, Töölönlahdella** ja **keskustakortteleissa** rakentaminen ja kehittäminen jatkuvat vilkkaina. Näille alueille kohdistuu normaalin kunnallistekniikan ja palvelurakentamisen lisäksi tärkeitä investointeja kuten Helsingin ja valtion yhteishankkeena mahdollisesti toteutuva Kehä I:n ja Kivikon eritasoliittymä Viikissä, Finlandiapuisto Töölönlahden alueella ja Torikortteleiden peruskorjaus keskustakortteleissa. Viikissä on myös valmistumassa useita ekologisen asuntorakentamisen koehankkeita.

Myllypuron terveysasema Myllypurontien suunnasta. Rakennus on L:n muotoinen.

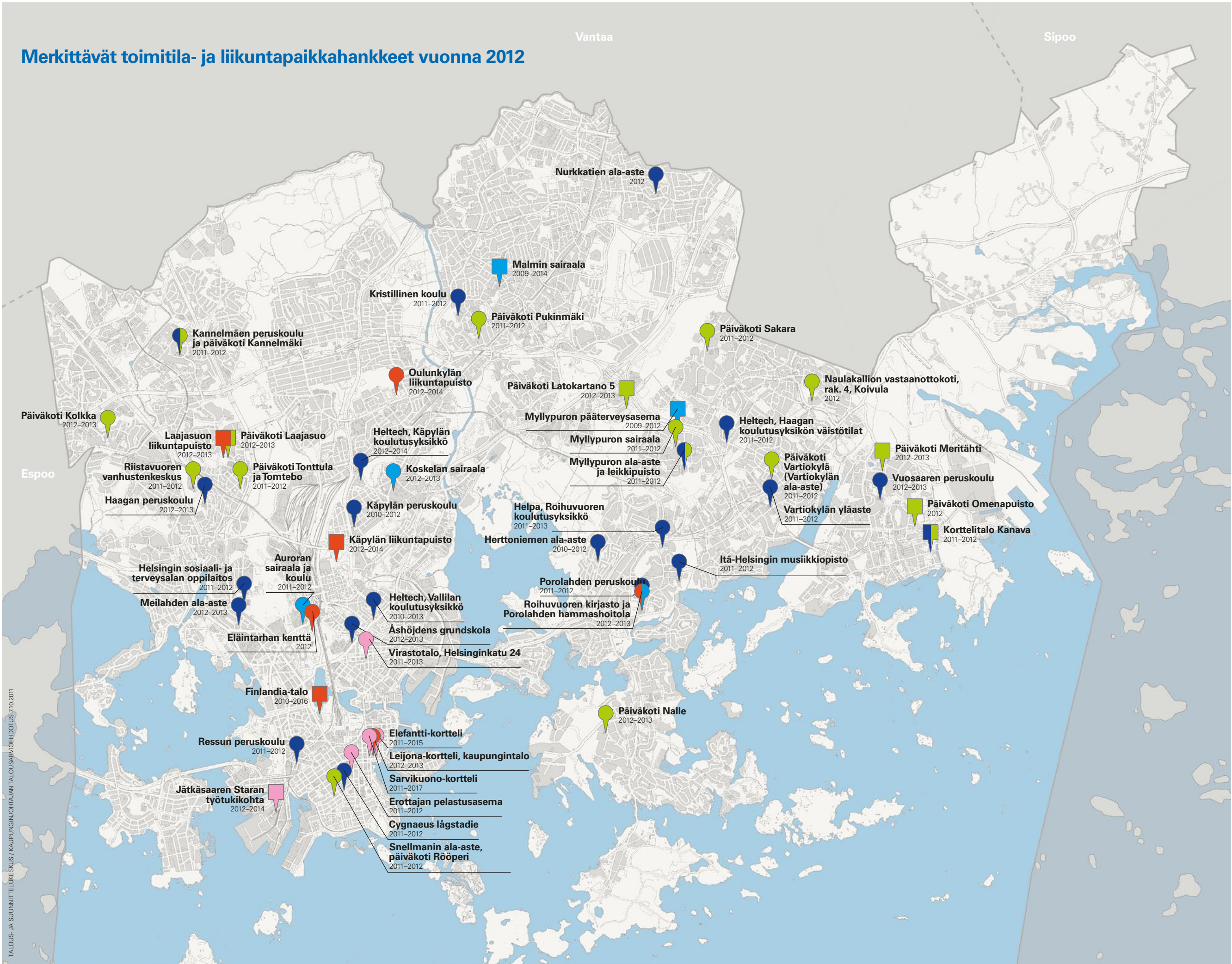
KUVA © JARI-PEKKA WILLMAN / YIT RAKENNUS OY

Merkittävät liikenneväylä-, puisto-, esirakentamis- ja rantarakennehankkeet vuonna 2012

TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUS / KAUPUNGINOHJANTALOUSARVIOEHDOTUS 7/10.2011

Merkittävät toimitila- ja liikuntapaikkahankkeet vuonna 2012

TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUS / KAUPUNGINOHJANTALOUSARVIOEHDOTUS 7/10.2011

Talousarvioaineisto internetissä: www.hel.fi/talousarvio www.hel.fi/taske

Investoinnit kartalla:

<http://www.hel2.fi/taske/julkaisut/talousarvio2012/kartta/>

Kaupunginvaltuuston kokoukset internetissä:

www.helsinkikanava.fi

Talousarvio- tiedusteluihin vastaavat

**Kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen**

puh. (09) 310 36000

**Rahoitusjohtaja
Tapio Korhonen**

puh. (09) 310 36050

**Talousarviopäällikkö
Tuula Saxholm**

puh. (09) 310 36250

Toimialakohtaisia lisätietoja antavat

Suunnittelupäällikkö Timo Jaakkola

puh. 310 70869

- henkilöstökeskus, työterveyskeskus, tietokeskus

Erityissuunnittelija Ari Hietamäki

puh. 310 36567

- kaupunginjohtajan toimiala
- pelastuslaitos, ympäristökeskus

Erityissuunnittelija Katja Bosisio-Hillberg

puh. 310 25707

- avustukset
- Helsingin kaupungin tukkutori, hankintakeskus

Erityissuunnittelija Katja Rimpilä

puh. 310 36256

- sosiaalivirasto, terveyskeskus

Erityissuunnittelija Tero Niininen

puh. 310 25915

- opetusvirasto, suomenkielinen työväenopisto, ruotsinkielinen työväenopisto, kaupunginkirjasto, Helsingin taide-museo, kulttuurikeskus, kaupungin-museo, kaupunginorkesteri, Korkea-saaren eläintarha, nuorisoasiainkeskus, liikuntavirasto

Hankepäällikkö Juha Viljakainen

puh. 310 36276

- investoinnit
- rakennusvirasto, rakentamispalvelu (Stara), kiinteistövirasto

Suunnitteluinsinööri Anu Elina Turunen

puh. 310 25712

- investoinnit
- kaupunkisuunnitteluvirasto, asuntotuotantotoimisto, rakennusvalvontavirasto

Konserniyksikön päällikkö Matti Malinen

puh. 310 36277

- Kaupungin liikelaitokset: Helsingin Energia, Helsingin Satama, Talous-hallintopalvelu (Talpa), HKL-liikelaitos, Palmia-liikelaitos, Henkilöstön kehittä-mispalvelut -liikelaitos (Oiva Akatemia)